Ազգ
Azg
armenian daily
3 ՅՈՒՆԻՍ 1994 ՈՒՐԲԱԹ # 104 (607)

SABCO
SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.
LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370962
FAX. +357-5-370945
OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS. FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS: BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS. HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS
Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար
Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից
ԾԽԱԽՈՏ, ՄԹԵՐՔ, ԽՄԻՉՔ, ԿԱՅԾԻՉՔ
ուղիղ հասցեատիրոջը՝ ծավով եւ ինքնաթիռով

ԱՆԾՈՒԹԱՐԾ

Ռուսաստանի ատոմագետները Հայաստանում

Հունիսի 1-ի առավոտյան Մոսկվայից Երեւան ժամանեց հայկական ատոմակայանի վերագործարկման աշխատանքներով զբաղվող ռուսաստանյան պատվիրակությունը, որի ղեկավարն է Ռուսաստանի ատոմային էներգետիկայի փոխնախարար Լեւ Ռյաբեւը: 15 հոգուց բաղկացած պատվիրակությունը, որի կազմում, ի թիվս այլ բարձրորակ մասնագետների, ընդգրկված են նաեւ անվտանգության ռեժիմի մասնագետներ, երեկ եղավ հայկական ատոմակայանում: Սա փաստորեն հերթական քայլն է դեռեւս մարտին Մոսկվայում Հայաստանի եւ Ռուսաստանի կառավարությունների միջեւ հայկական ատոմակայանի վերագործարկման վերաբերյալ ստորագրված փաստաթղթով նախատեսված միջոցառումների, եւ նպատակ ունի կոնկրետացնել հետագա աշխատանքները: Այսօր ռուսաստանյան պատվիրակությունը հանդիպելու է վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի հետ:

Ա. Բ.

Սադախլոյում հերթական անգամ պայթեցվեց վագոն

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Այսօր առավոտյան հերթական դիվերսիան կատարվեց Թբիլիսի-Երեւան երկաթգծում: Հյուսիսականում ադրբեջանաբնակ Մառնեուլի շրջանի Սադախլո կայարանում պայթեցվեց ապրանքատար բարձակազմի վագոններից մեկի տակ դրված ականը: Պայթյունի հետեւանքով վնասվեց մազութի ցիստեռն: Վառելիքը թափվեց պաստառի վրա, սակայն հրդեհը հաջողվեց կանխել: Ինչպես հայտնեցին Հայաստանի արտակարգ իրավիճակների պետվարչության մամլո կենտրոնում, վնասված վագոնը հասցվել է Հայաստանի Այրում կայարան: Թբիլիսի-Երեւան գծի վրա գնացքների երթեւեկությունը չի ընդհատվել:

Հայկական ուժերը վրաց-աբխազական սահմանո՞ւմ

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Հունիսի 1-ին Երեւան էր ժամանել ԱՊՀ գործադիր քարտուղար Իվան Կորոտչենյան: Նույն օրը նա հանդիպեց ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ: Ըստ ՀՀ նախագահի մամլո ծառայության հաղորդագրության, հանդիպման ընթացքում քննարկվել է ԱՊՀ խաղաղարար ուժերը վրաց-աբխազական հակամարտության գոտի ուղարկելու հարցը: Միաժամանակ Ռուսաստանի արտգործնախարարության պատասխանատու մի աշխատող տեղեկացրեց, թե Երեւանում քննարկման հիմնական նյութը պետք է լիներ ԱՊՀ խաղաղարար ուժերը հայ-ադրբեջանական հակամարտության գոտի ուղարկելու հարցը: Մինչդեռ-հայտնի է, որ ԱՊՀ խաղաղարար ուժեր մտցնելու համաձայնությունը հայկական կողմը տվել էր դեռ ԱՊՀ գագաթաժողովի ժամանակ: Ինչքան գիտենք, Կորոտչենյայի հետ հանդիպման ընթացքում քննարկվել են տեխնիկական հարցեր: ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունում տեղյակ չէին, թե արդյոք Հայաստանը մասնակցելու՞ է ԱՊՀ խաղաղարար ուժերի, որոնք պատրաստվում են տեղակայել վրաց-աբխազական սահմանում:

Տես ● նաեւ էջ 8

ԵՐԵՎԱՆ

Դատախազության վարչության պետը դարձավ ահաբեկիչների թիրախ

Երեկ առավոտյան ժամը 8.15-ին իր տան մոտակայքում Բաղրամյան 1 փակուղի, անհայտ անձանց կողմից գնդակոծվել է Հայաստանի Հանրապետության դատախազության քննչական վարչության պետ Վլադիմիր Գրիգորյանի ավտոմեքենան, որի հետեւանքով վարորդը ծանր վիրավորվել է եւ տեղափոխվել հիվանդանոց, իսկ Վլադիմիր Գրիգորյանն ստացել է թեթեւ մարմնական վնասվածք, որը նրա առողջության, իր կյանքի համար վտանգ չի ներկայացնում: Ըստ այլ տեղեկությունների, ՕՆ մակնիշի ավտոմեքենան, որից կրակ են բացել, դեռ երկու օր առաջ հայտնվել է Վլադիմիր Գրիգորյանի տան մոտ, իսկ այդ դեպքից հետո նույն մեքենան գտել են Արաբկիրի շրջանի «Մալականի» ձորում վառված վիճակում:

Վլադիմիր Գրիգորյանի ավտոմեքենայի վրա եղել է 74 փամփուշտի տեղ, թեեւ մեքենայի շրջակայքում հայտնաբերվել է 40-ից ավելի փամփուշտ: Գնդակոծումը կատարվել է երկու տեսակի ավտոմատներից: Վարորդի ծանր վիճակի մասին լուրը հաստատել է նաեւ ՀՀ գլխավոր դատախազը իրեն այցելած ԳԽ մշտական հանձնաժողովի նախագահների հետ հանդիպման ժամանակ:

Վլադիմիր Գրիգորյանին առաջին բուժօգնությունը ցույց են տվել դեպքի հարեւանությամբ գտնվող պաշտպանության նախկին նախարար Վազգեն Մանուկյանի տանը: Հանցագործության հանգամանքները պարզվում են, եւ ըստ ՆԳՆ մամուլի կենտրոնի հաղորդման, քննությունը վարում է ՀՀ դատախազությունը: Դեպքի կապակցությամբ ՀՀ ԳԽ հատուկ հանձնաժողովի նախագահ Աղասի Արշակյանը հույս հայտնեց, որ այդ գործը կբացահայտվի եւ լույս կսփռի նույնատիպ այլ գործերի վրա:

Հիշեցնենք, որ Վլադիմիր Գրիգորյանը ՀՀ դատախազությունում գլխավորում է քննչական այն խումբը, որը վարում է բարձրաստիճան պաշտոնյաների կողմից պետական միջոցները վատնելու աղմուկ հանած գործը:

Ա. Հ.

ՄԻՋԱԶԳԵՏ

Ադրբեջանական կողմն ընդունեց իր սխալը

ԱՐԱՐԱՏ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Հունիսի 2-ին, ժամը 14.00-ին հայ-նախիջեւանյան սահմանի Երասխի հատվածում հանդիպում տեղի ունեցավ Հայաստանի եւ Նախիջեւանի ներկայացուցիչների միջեւ: Հայկական կողմից հանդիպմանը մասնակցեցին ՀՀ սահմանապահ զորքերի գլխավոր կոմիսար Գեղամ Հարությունյանը, Արարատի շրջգործկոմի նախագահի տեղակալ Մանվել Մանուկյանը, բրիգադի հրամանատար Ս. Բաղդանյանը: Ադրբեջանական կողմից ներկա էին հարակից երեք շրջանների գործկոմների նախագահները, բրիգադի հրամանատարն ու Սադարակի ՆԳ բաժնի պետը: Խոսակցության հիմնական նյութը մայիսի 28-ին Գունոսիի տարածքում տեղի ունեցած միջադեպն էր: Հիշեցնենք, որ խումբը զինված ադրբեջանական նորահայտ մի հենակետի ոչնչացման մասին: Հանդիպման ընթացքում հայկական կողմն ապացուցել է, որ հիշյալ հենակետը իրական վտանգ էր ներկայացնում հայկական շրջաններին եւ չէր կարող դիտվել որպես պաշտպանական միջոցառում, ինչպես այն փորձում էր ներկայացնել ադրբեջանական կողմը: Միաժամանակ ադրբեջանական պատվիրակությունը լրագրողների ներկայությամբ հայտարարեց, որ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության տարածած լուրն այն մասին, թե հայկական ուժերը 5 կմ խորացել են դեպի Նախիջեւանի տարածք, չի համապատասխանում իրականությանը:

ԲՈՍՆԻԱ

Խորվաթները սերբերին առաջարկում են միանալ

Երեկ Ժնեւում սկսվեց Բոսնիա-Հերցեգովինայի հակամարտող կողմերի բանակցությունները: Սպասվում է, որ դրանց կմասնակցեն միացյալ խորվաթ-մուսուլմանական եւ մյուս կողմից Բոսնիայի սերբական պատվիրակությունը: ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը կողմերից պահանջել է համաձայնագիր ստորագրել կրակի դադարեցման մասին, ԱԽ-ի ընդունած բանաձեւում ընդգծվում է, որ այդպիսի համաձայնագիրը պետք է ներառի Բոսնիա-Հերցեգովինայի ողջ տարածքը: Մյուս կողմից, խորվաթա-մուսուլմանական դաշնության առաջին նախագահ, խորվաթ Կրեշիմիր Զուբակը դիմել է սերբական կողմին՝ առաջարկելով մտնել Բոսնիայի ու Հերցեգովինայի նոր պետական կազմավորման մեջ: Ստանձնելով նախագահի պաշտոնը, Զուբակը հայտարարեց, որ նոր պետությունը, երաշխավորելով բոլոր պետությունների կարծիքը, բաց է նաեւ սերբերի համար: Նախագահ Զուբակի խաղաղասեր կեցվածքը խաթարեց փոխնախագահ Էյուպ Գանիչը, հայտարարելով, թե սերբերը կարող են դաշնության անդամ դառնալ միայն այն դեպքում, եթե «վերադարձնեն ուրիշինը»: Իսկ եթե հաշտության բանակցությունները արդյունք չտան, ավելացրեց նա, ապա մուսուլմանական եւ խորվաթական հզորությունները պետք է ուղղվեն «սերբական ֆաշիզմի» դեմ մղվող պայքարին:

Փաստ, ՌԻԱ Ննար

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռաբինի պատասխանը

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 2 ՅՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երուսաղեմը ընդմիշտ կմնա «հրեա ժողովրդի միասնական մայրաքաղաքը», հայտարարեց Իսրայելի վարչապետ Յիցխակ Ռաբինը, յորեկապի երեկոյան ելույթ ունենալով հրեական ազգային հիմնադրամի խորհրդաժողովում: Այդ հայտարարությունը դիտվում է որպես պատասխան Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպության ղեկավար Յասեր Արաֆաթին, որը, գտնվելով Թունիսում, Երուսաղեմը անվանել էր «պաղեստինյան մայրաքաղաք»: Իսրայելի կառավարության ղեկավարն ընդգծեց, որ իր երկիրն ապահովում է քրիստոնյաների եւ մուսուլմանների ազատ մուտքը իրենց կրոնական սրբավայրեր, որոնք գտնվում են Իսրայելին ենթակա տարածքներում:

Քլինթոնն սկսեց եւրոպական շրջագայությունը Հռոմից

ՀՌՈՄ, 2 ՅՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնը ժամանեց Հռոմ: Երկօրյա այցն Իտալիա, որ նվիրված է դաշնակցային ուժերի երկրորդ ճակատի բացման 50 ամյակին, սկիզբ է դառնալու Քլինթոնի եւրոպական շրջագայության: Այսօր Քլինթոնը բանակցություններ կվարի Իտալիայի նախագահի եւ վարչապետի հետ: ԱՄՆ նախագահը կայցելի նաեւ Վատիկան, ուր հանդիպում կունենա Հռոմի պապի հետ: Իտալիայից Քլինթոնը կմեկնի Մեծ Բրիտանիա եւ Ֆրանսիա:

Հրթիռների նշանառության տակ չեն այլեւս

Կարելի է ազատ շունչ քաշել այլեւս. Միացյալ Նահանգների պաշտպանության նախարարությունը՝ Պենտագոնը, երեկ հայտարարեց, թե իրենց միջուկային հրթիռներն այսուհետեւ ուղղված չեն լինի դեպի նախկին Խորհրդային Միություն: Ու թեեւ Պենտագոնի բանբերը չբացահայտեց, թե, այնուամենայնիվ, այդ հրթիռները փոխարենը դեպի ո՞ւր թիրախված կլինեն, սակայն ընդգծեց, թե այդ որոշումը կայացրել են այն բանից հետո, երբ Ռուսաստանը հավաստիացրել է, որ իր համապատասխան հրթիռներն այսուհետեւ ուղղված չեն լինի դեպի Արեւմուտք: Մինչեւ ռուսական եւ ամերիկյան հրթիռների այժմյան ուղղությունները որոշելը, ասենք, թե երկու երկրները որոշել են իրենց զինվորական միացյալ ռազմափորձերն անցկացնել ոչ թե ռուսական, այլ ամերիկյան հողի վրա:

ՎԹԱՐ

Արթիկ. Փրկարար աշխատանքները շարունակվում են

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Ինչպես հայտնի է, մայիսի 31-ին Արթիկի ջրամբարի ամբարտակի փլուզման հետեւանքով մասամբ հեղեղվել էին շրջանի Նոր Կյանք եւ Վարդաքար գյուղերը: Ըստ որոշ ... եւ հորդառատ անձրեւների պատճառով ամբարտակի փլուզման վտանգը ... էր, եւ բնակչությունը նախօրոք տեղեկացվել էր այդ մասին, եւ այնուամենայնիվ վրարը չուր կյանք խլեց զոհվել են 8 եւ 13 տարեկան երկու երեխա, 18-ամյա մի պատանի եւ 35-ամյա մի կին: Ինչպես հաջորդեց պարզել արտակարգ իրավիճակների պետվարչությունից, ներկայումս Հոռոմ-Արթիկ ճանապարհը մնում է անանցանելի, իսկ Նոր Կյանք եւ Վարդաքար գյուղերը ողողված են ջրով: Վնասվել է մոտ 100 բնակելի տուն, երեք կամուրջ, էլեկտրահաղորդման սյուները եւ այլն: Հեղեղը քշել է բազմաթիվ անասուններ:

Ներկայումս վթարի գոտում «Սպիտակ» փրկարարական ջոկատի 26 անդամների հետ միասին աշխատում են նաեւ երեկ առավոտյան այնտեղ մեկնած եւս 13 փրկարարներ: Նրանք նավակներով շրջում են ջրով ողողված տարածքում, որի մակերեսը մոտ 1500 հեկտար է: Որոշ տեղեկությունների համաձայն, զոհվածներից երկուսի մարմիններն արդեն գտնվել են: Ներկայումս հսկողության տակ է պահվում նաեւ Վարդաքարի ջրամբարը, որտեղ ամբարտակի փլուզումից հետո լցվել է Արթիկի ջրամբարի 1.5 մլն խորանարդ մետր ջուր: Մասնագետների կարծիքով, Վարդաքարի ջրամբարի համար անհանգստանալու հարկ չկա: Ինչ վերաբերում է վթարի պատճառներին, ապա պետնախարար Գագիկ Մարտիրոսյանի գլխավորած կառավարական հանձնաժողովը տեղում զբաղվում է նաեւ այդ խնդիրներով, սակայն առայժմ որեւէ եզրակացություն անել հնարավոր չէ:

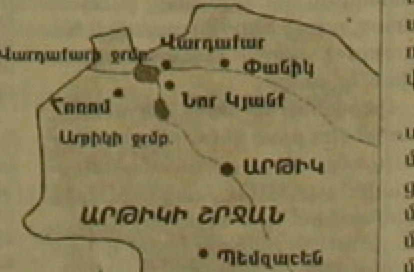

Անցած շաբաթվա ընթացքում, սակայն, սա հանրապետության միակ աղետը չէ: Ինչպես տեղեկացանք Արարատի շրջանի գործկոմից, մայիսի 30-ին կայծակ սաստիկ քամին եւ կարկուտը շարքից հանել են մոտ 3000 հեկտար տարածություն ծիրանի եւ խաղողի այգիներ, ցորենի դաշտեր եւ սածիլներ: Միաժամանակ շրջկենտրոնի մի քանի տներ վնասվել են հեղեղից՝ ներքնային հարկերը ջուր է լցվել: Շրջանի գյուղվարչությունն արդեն իսկ կազմել է ակտ եւ ուղարկել այն գյուղատնտեսության նախարարություն, իսկ ինչ վերաբերում է շրջկենտրոնի տուժած բնակիչներին, ապա հավանաբար պետական բյուջեում նրանց օգնելու համար անհրաժեշտ գումար չեր գտնվեն:

digitised by A.R.A.R.@

ՄԻՋԱԴԵՊ

«Արգինան» այլեւ չկա. կեցցեն «լավ տղերքը»

Այսօր մենք արդեն սովորել ենք, որ շատ բան չկա: Շատ պարզ ու սովորական բաներ անվերականգնելի անցյալի գիրկն են անցել: Երբեմն նույնիսկ թվում է, թե այլեւս չկա որեւէ կորուստ մեր առօրյայից, որ զարմանք պատճառի: Այս դեպքում եւս, զարմանք է պատճառում ոչ թե երբեմնի Երեւանի բազում հանգստի վայրերից մեկի ոչ եւս լինելը, այլ դրա պատճառը:

«Արգինան» համեստ, կոկիկ ծեւա վորված երեւանյան այն անկյուններից մեկն էր Կինոյի տան կողմերը, ուր դեռ կարելի էր երբեմն-երբեմն այցելել կամ հրավիրել Հայաստան այցելող հյուրերին: Բայց մայիսի 30-ի լույս գիշերը, ժամը 2-ին, «Արգինա» ներխուժած երկու, ըստ որոշ տվյալների 3 քաղաքացիներ, որոնք ներկայացել են իբրեւ Սպանդարյանի շրջանի ներքին գործերի բաժնի աշխատակիցներ, անիմաստ համարելով երեւանյան այդ սրճարանի հետագա գոյությունը, հիմնահատակ քարդուփշուր են արել այն, իսկ սրճարանում մենակ մնացած երիտասարդ աշխատակցին հնարավոր է եղել արյունոտ հավելհարդարից փրկել միայն շրջակայքում ապրող քաղաքացիների ժամանակին վրա հասնելու շնորհիվ: Աշխատակիցն այժմ ծանր մարմնական վնասվածքներով պառկած է Երեւանի հիվանդանոցներից մեկում:

Դեռեւս անհայտ են ոչ միայն այդ անիմաստ բարբարոսության մանրամասնությունները ու վերջնական պատկերը: Կարծում ենք նաեւ կպարզվի, թե իրականում ի՞նչ կապ ունեին գիշերային հարբած խուժանավորները Սպանդարյանի ներքին գործերի բաժնի հետ: Եվ եթե նրանք իսկապես ոստիկաններ են եղել, ապա հուսանք, որ Հայաստանի Հանրապետության ՆԳՆ-ն եւ դատախազությունը չեն առաջնորդվի համազգեստի պատիվը պաշտպանելու սկզբունքով, այլ կապացուցեն, որ մեր երկրում օրենքի առաջ իսկապես բոլորն են հավասար:

Մենք, անկեղծորեն ասած, շատ կուզեինք հավատալ, որ նորահայտ ռեմբոները ՆԳՆ-ի հետ ոչ մի առնչություն չունեն: Այլապես ստացվում է, որ հայ ոստիկաններն էլ մեր հասարակության նման երկփեղկված են բեւեռորեն հակառակ հատվածների: Մինչ ոստիկանի համազգեստն իբրեւ հայրենիքի եւ պետականության պաշտպանի պարտք ընդունած հայ ոստիկանների մի զգալի հատվածը ծանր ծառայություն է տանում սահմաններում եւ երկրի ներսում, ոստիկանների «ընտրյալ» խավը հագուրդ է տալիս իր կրքերին ներողյան ոճի խրախճանքներում: Եվ հետո, մեզ՝ քաղաքացիներիս համար այնքան էլ միեւնույնը չպետք է լինի, եթե հանցագործ աշխարհի դեմ հաջողությամբ տարված պայքարից հետո, քաղաքը լցվի համազգեստավոր հանցագործ աշխարհով:

Ժողովրդի նյարդերն առանց այն էլ լարված են եւ նրա վերաբերմունքը ՆԳՆ-ի նկատմամբ այնքան էլ միանշանակ չէ: Կարելի է միայն ենթադրել, թե ամենաթողությունն առօրյա աշխատանքի վերածելու փորձերով, ՆԳՆ-ի ո՞ր շրջանակներն են շահագրգռված ժողովրդին ոստիկանության եւ նրա ղեկավարության դեմ էլ ավելի տրամադրելու գործում:

ԱՐՏԱՎԱԶԴ ՄԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

Արտաշատում մեկ երեխա մահացավ դիֆտերիայից

ԱՐՏԱՇԱՏ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Վերջին քսան օրվա ընթացքում, Արտաշատի շրջանում ի հայտ է եկել դիֆտերիայի երկու դեպք: Բացիլակիրները նույն ընտանիքի երեխաներն են, որոնցից մեկը՝ 5 տարեկան երեխան, մահացել է: ՀՀ առողջապահության նախարարության հիգիենայի եւ համաճարակաբանության հսկողության վարչության պետ Սամվել Մարիկյանը հայտնեց, որ նախնական տվյալներով՝ բացիլը տեղափոխվել է Ռուսաստանից՝ երեխաների հոր միջոցով: Վարչության պետը տեղեկացրեց նաեւ, որ բացի նշվածներից, Արտաշատում կան նաեւ տասը բացիլակիրներ, որոնք բժշկական հսկողության տակ են գտնվում: Այս դեպքերը Արտաշատի շրջանում դիֆտերիայի դեմ մասսայական պատվաստում կատարելու [illegible] են դարձել:

Հայաստանում գործում է բարիկադների սկզբունքը

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քաղաքական ընդդիմադիր բլոկի ստեղծումը հնարավոր է

Քաղաքացիական համաձայնության Սահմանադրական խորհրդի վեց կուսակցությունների ներկայացուցիչները երեկ անդրադառնալով սահմանադրական արշավի ներկա պահին, հայտարարեցին, թե հիմնական տարաձայնությունը մնում է նույնը. վեցյակը պահանջում է Սահմանադրությունն ընդունել Սահմանադիր ժողովի միջոցով, ԳԽ սահմանադրական հանձնաժողովը՝ նախագահի գլխավորությամբ հանրաքվեի միջոցով: Այդ առիթով հանրապետական Աշոտ Նավասարդյանը հայտնեց, թե Սահմանադիր ժողովի հրավիրումն արդեն իսկ կոմպրոմիս է: Դեմոկրատ Արամ Սարգսյանը ՀՀՇ-ի ղեկավարների ելույթները որակեց որպես լոկ քաղաքականություն, որոնք ոչ մի երաշխիք չեն տալիս: «Մինչ ԳԽ-ում բովանդակային քննարկումները, պետք է ընդունվի Սահմանադրության քննարկման կարգը», ասաց նա: «Թող ոչ ոք չմտածի, թե վեցյակը չի ցանկանում Գերագույն խորհրդում մասնակցել սահմանադրական քննարկումներին», շարունակեց ազգային-ժողովրդավար Թելման Դիլանյանը նշելով, թե նախ պետք է որոշվի, թե ինչպես պետք է ընդունվի Սահմանադրությունը, իսկ հետո անցնել բովանդակային քննարկումների:

Սահմանադրական իրավունքի միության նախագահ Հրանտ Խաչատրյանի կարծիքով, սահմանադրական պայքարը չպետք է դիտել որպես հասարակության տարբեր սոցիալական շերտերի միջեւ ծագած ընդվզում: Սակայն լոկ իշխանությունների ներկայացրած տարբերակի, հանրապետության կառավարումը բաղնվում է մի խումբ մարդկանց: Դաշնակցական Ռուբեն Հակոբյանի ասելով, որպես փոխզիջում, վեցյակը առաջարկում է նաեւ այլ տարբերակ, այն է, Սահմանադիր ժողովի կողմից ընդունված տարբերակը համաժողովրդական հանրաքվեի դնելու փաստը:

Ռամկավար Ռուբեն Միրզախանյանն իր հերթին հայտնեց, թե Սահմանադրությունը պետք է ընդունվի մինչեւ ընտրությունների մասին օրենքը: Բացի այդ, ՀՌԱԿ-ի ասենատեսի գնահատմամբ, վեցյակի նախագիծը զերծ է կուսակցական մոտեցումներից, կուսակցականությունից եւ ավելի շատ արտացոլում է ժողովրդավարական սկզբունքների ընդունումը: Վեցյակի ներկայացուցիչներն անդրադարձան նաեւ պաշտոնական մամուլում իրավաբան Վլադիմիր Նազարյանի դեմ տարվող անվայելուչ եւ վարկաբեկիչ քաղաքականությանը, որը երբեմն հասնում է մինչեւ անգամ վեցյակի Սահմանադրության անձնավորման:

Ներկաները նշեցին, որ անկուսակցական Վլադիմիր Նազարյանը, որպես լուրջ մասնագետ, ինչ խոսք, իր աջակցությունն է ցույց տվել վեցյակի առաջադրած գաղափարների իրավական ձեւակերպման հարցում, իսկ Սահմանադրության տարբերակն ամբողջությամբ կոլեկտիվ աշխատանքի արդյունք է, եւ այն մեկ մարդու կամ մեկ կուսակցության մենաշնորհը չէ:

Պաշտոնական մամուլի կողմից նման վերաբերմունքը Աշոտ Նավասարդյանը արտահայտեց «Ջերը ձիուն չի կարող մնալ մարդ չլինելու մեջ» ձեւակերպման մեջ: «Վեցյակը» նաեւ անդրադարձավ ընտրական արշավի ընթացքում քաղաքական ընդդիմադիր բլոկ կազմելու գաղափարին:

Ու թեեւ Թելման Դիլանյանը նշեց, թե դեռ վաղ է այդ մասին խոսելը, բայց մնացյալ հինգ կուսակցականները չբացառեցին նման բլոկի ստեղծումը: Այդ բլոկը կարող է ստեղծվել նաեւ ընտրությունների վերահսկողությունն ապահովելու նպատակով: Թեկնածուների ընդհանուր ցուցակով ընտրություններին մասնակցելը բացառեցին բոլորը: Ու քանի դեռ չկա ընդհանուր օրենքը՝ Սահմանադրությունը, ներկաների ասելով, Հայաստանում կշարունակի գործել բարիկադների սկզբունքը, հասարակությունը կբաժանվի մի քանի բեւեռների, իսկ սահմանադրական պայքարը կվերածվի իշխանության համար պայքարի:

ՏԱԹԵՎ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Սիլվա Կապուտիկյան. «Ինձ թվում է, որ ես շատ մեղմ եմ խոսել»

Բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկյանը «մի կարիք մեղրի պատմություն» համարեց ապրիլի 15-ին Լոս Անջելեսում իր ելույթից հետո բարձրացած աղմուկը: Բանաստեղծուհին երեկ, ելույթ ունենալով Երեւանի ժուռնալիստների տանը Չորրորդ իշխանության կանանց ակումբի հրավերով, տեղեկացրեց, թե այդ օրը ելույթից առաջ ինքն արդեն բավական հոգնած էր, դահլիճը նույնպես, երեկոյան ուշ ժամ էր, եւ իր խոսքն այդ առումով բավական թափթփված է ստացվել: «Ինձ թվում է, որ ես շատ մեղմ եմ խոսել… Բացի այդ, Երեւանում եղած ժամանակ, երբ քաղաքական ինչ-ինչ գործողությունների մեջ ընդդիմադիր կուսակցությունները հանդես էին գալիս միասնաբար, տպավորություն ունեի, որ հայ քաղաքական կուսակցությունների միջեւ հակասությունները վերացել են ինչպես հայրենիքում, այնպես էլ սփյուռքում: Ես ինչ գիտեի, որ Լոս Անջելեսում առաջվա նման ապրում են իրար, եւ երբ մեկի հյուրն էի, պիտի մյուսի մոտ չգնայի…»:

Մինչդեռ, ինչքան մեզ է հայտնի, Լոս Անջելեսում աղմուկը բարձրացել է ոչ այդ պատճառով, ոչ իսկ մի կազմակերպության տրամադրած ամբիոնից հօգուտ մի այլ կազմակերպության օգտագործելու պատճառով, այլ այն, որ բանաստեղծուհին հանրապետության նախագահին էր քննադատել մի այնպիսի լսարանի առաջ, որը Լ. Տեր-Պետրոսյանին համարում է որպես ազգային պետության գլխավոր:

Հիշեցնենք, որ Թեքեյան մշակութային միության կենտրոնական վարչությունը, որը բանաստեղծուհուն հրավիրել էր ԱՄՆ, կանխապես կազմակերպելով նրա շրջագայությունը, նույն օրերին հանդես եկավ հայտարարությամբ. «Չենք բաժներ Սիլվա Կապուտիկյանի քաղաքական անձնական ելույթը»:

Իր այդ հայտնի ելույթում Սիլվա Կապուտիկյանը խիստ քննադատել էր Հայաստանի իշխանություններին, մասնավորապես նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին 1992 թ. հունիսի 29-ի նրա հոչակավոր հեռուստաելույթի համար, որից հետո 48 ժամվա ընթացքում Հայաստանից վտարվել էր ՀՅԴ կուսակցության առաջնորդ Հրայր Մարուխյանը:

ՏԱՍԱՌՈՍ

Վ. Ստուպիշին. «Այս շրջանում մեր խաղաղարար ջանքերին խոչընդոտելը չի կարող շահագրգռացնել մեզ»

Չորեքշաբթի օրը, հունիսի 1-ին մեր թերթում տպագրել էինք Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպան Վլադիմիր Ստուպիշինի հետ մի կարճ հարցազրույց, ուր, մասնավորապես, խոսվում էր Ղարաբաղի հարցի կարգավորման գործում ռուս-ամերիկյան մոտեցումների մասին: Տեխնիկական խափանման պատճառով տեքստը խմբագրություն էր հասել աղճատված, կային հատվածներ, որոնք չէին պատկանում պրն. Ստուպիշինին: Ստորեւ ճիշտ եւ ճիշտ այն խոսքերը, ինչ ասել է պրն. Ստուպիշինը, որից ներողություն է հայցում Նոյյան տապանը:

«Նախկին խորհրդային հանրապետություններից յուրաքանչյուրը ոչ վաղ անցյալում եղել է մեր ընդհանուր տան մի մասնիկը, եւ այստեղ մենք հստակ գերակա նպատակներ ունենք, ունենք մեր շահերը, որոնք բոլորովին էլ չեն համընկնում ուրիշների, մանավանդ այս տարածաշրջանից հեռու գտնվող տերությունների շահերին: ՌԴ-ի շահերը պահանջում են, որ նրան մերձակա տարածքներում խաղաղություն եւ կայունություն տիրի: ՌԴ-ն ակտիվորեն մասնակցում է Մինսկի խմբի աշխատանքին, սակայն Ռուսաստանի անփական խաղաղարար ջանքերը հաճախ չեն ընբռնվում ԱՄՆ-ի եւ Արեւմտյան Եվրոպայի կողմից, նրանց թվում է, թե փորձարանում է ռուսական արջը, որը, ելնելով իր ինչ-ինչ մեծապետական ծրագրերից, իբր, ձգտում է ուժային միջոցներով ընդլայնել իր ազդեցության ոլորտները: Սակայն Ռուսաստանին դա պետք չէ, նա ձգտում է նախեւառաջ վերականգնել տնտեսական եւ մշակութային համագործակցությունը նրանց հետ, [illegible] հետ միասին ապրել է հարյուրամյակներ: Եվ եթե որեւէ մի ուժ, այդ թվում նաեւ անդրօվկիանոսային տերություն ձգտում է Հայաստանի հետ համանման համագործակցության, ապա մենք բոլորովին էլ դեմ չենք դրան: Իսկ այս տարածաշրջանում գործադրած խաղաղասիրական մեր ջանքերին խոչընդոտելու փորձերը չեն կարող շահագրգռացնել մեզ, հատկապես այն պատճառով, որ մենք, ինչպես եւ Հայաստանը, խիստ շահագրգռված ենք խաղաղ կենսապայմանների վերականգնման հարցում»:

Դեսպանը նշեց նաեւ, որ Երեւանում ԱՄՆ-ի եւ ՌԴ-ի դեսպանատների միջեւ գործնական եւ ջերմ հարաբերություններ են հաստատվել:

Հայաստանում կստեղծվի «Հոգեհարազատ ժողովուրդների» շարժման կազմակերպություն

Մայիսի 31-ին Երեւանում տեղի ունեցավ «Հոգեհարազատ ժողովուրդների» շարժման համակիրների առաջին հավաքը: Մասնակիցների թվում էին արեւելա-քրիստոնեական ժողովուրդների խնդիրներով զբաղվող պատմաբաններ, գիտության, մշակույթի եւ քաղաքական գործիչներ (Պարիս Հերունի, Լենդրուշ Խուրշուդյան, Սեյրան Բաղդասարյան, Սուրեն Զոլյան եւ այլք): Քննարկվեց Հայաստանի մասնակցության հնարավորությունը այդ շարժմանը: Ներկայացվեց կանոնադրության նախագիծ, որը կվերամշակվի նախաձեռնող խմբի կողմից եւ կներկայացվի հաստատման:

Ըստ Նոյյան տապանի, մայիսի կեսերին Ղրիմում կայացավ արեւելա-քրիստոնեական ժողովուրդների մեջ ծավալում գտած «Հոգեհարազատ ժողովուրդների» միջազգային շարժման 3-րդ կոնգրեսը, որին մասնակցում էին նաեւ հայաստանյան եւ արցախյան պատվիրակությունները:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կորել է «ԱԼԱՇԿԵՐՏ» հայրենակցական-բարեգործական միության կլոր կնիքը: Համարել անվավեր:

Հին բարեկամների նոր ընկերություն

Երեկ, հունիսի 2-ին, Արտասահմանյան երկրների հետ համագործակցության եւ մշակութային կապի կոմիտեում (ԱՕԿՄ) տեղի ունեցավ «Հայաստան-Լիբանան» ընկերության շնորհանդեսը: Այն սկսվեց նկարչուհի Ադա Գաբրիելյանի ստեղծագործությունների ցուցահանդեսի հանդիսավոր բացումով: Այնուհետեւ նորաստեղծ ընկերության նախագահ, հանրաճանաչ կոմպոզիտոր Վլադիլեն Բալյանը շարադրեց իրենց առաջիկա ծրագրերը՝ կապված երկու հարեւան երկրների եւ ժողովուրդների բարեկամական կապերի հետագա խորացման ու զարգացման հետ: Երեկույթին բանախոսեց Երեւանի պետհամալսարանի դասախոս Սարգիս Պողոսյանը:

Երեկույթին, որին ներկա էին լիբանանահայ հյուրեր, հայրենի մտավորականներ, հայրենիքում սովորող լիբանանցի ուսանողներ, Թեքեյան մշակութային միության վարչության անդամներ, առաջին անգամ ներկայացվեց Վլադիլեն Բալյանի հեղինակած կամերային նոր օպերան՝ ստեղծված սփյուռքահայ բանաստեղծ Վահրամ Հաճյանի սիրային քնարերգության հիման վրա: Այն ամբողջական պատկերացում տվեց դրա քնարական ոգու եւ դրամատուրգիական կուռ հյուսվածքի մասին: Երաժշտագետ Թամար Հովհաննիսյանի հակիրճ ներածականից հետո հանդես եկան օպերային թատրոնի մեներգիչ Կարեն Միրզոյանը, Կոմիտասի անվան երաժշտանոցի ուսանողուհի Վարդուհի Խաչատրյանը եւ դաշնակահար Կարլեն Թոփչյանը:

ԼԵՒՈՆ ԼԱԶԻԿՅԱՆ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A-STYLE համակարգչային ձեւաւորում / 581841
Ոճը եւ տառատեսակը ՊԱՒԷԼ ՂԱԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010
Published in U.S.A. by AZG Publishing Co., 22122 Sherman Way, Suite 203, Canoga Park, CA 91303, Call (818) 598-0423 Fax: (818)340-9819 for subscription rates.
Publisher - Հրատարակիչ
Dr. Krikor Krikorian -
Դոկտ. Գրիգոր Գրիգորեան
Executive Director - Տնօրէն
Vartan Karaoghlanian -
Վարդան Գարաօղլանեան
Production Manager -
Raffi Shoubookian
Արտադրութիւն
Րաֆֆի Շուպուքեան
«ԱԶԳ» օրաթերթը հարցով է ԱՄՆ «ԱՐՄԻԿԱՌ» ՍՊԸ-ի համակարգչային կապով
Հեռախօս 7-8852 281425,
ֆաքս 7-8852 285082
E-MAIL INTERNET: ROOT YEREVAN @ REX. IASNET. COM

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ ԱԶԳ

ՍԱՄՈՒԼ

Հայաստանը շրջանում մամուլի համար ամենաբարենպաստ վայր

«Առանց սահմանների թղթակիցների» տարեկան զեկույցը

«Թղթակիցներ առանց սահմանի» լրագրողների միջազգային կազմակերպությունը ֆրանսիական Le Point շաբաթաթերթի աջակցությամբ հրապարակել է իր 1994 թ. ապրիլյան տեղեկագրի հավելվածը, որտեղ մասնավորապես տեղեկություններ են բերվում Հայաստանի, ԼՂՀ-ի, Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի մամուլի արդի վիճակի մասին:

Հայաստանի առնչությամբ նշվում է, որ չնայած արտաքուստ ծաղկուն վիճակին (ՀՀ արդարադատության նախարարությունում գրանցված է լրատվության 287 միջոց), մամուլն իրականում մեծ դժվարություններ ունի, կապված էներգիայի, թղթի, փոխադրամիջոցների բացակայության, վատ հեռախոսակապի հետ: Լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Լեռնային Ղարաբաղի պատերազմը: 1993 թ. գարնանը ՀՀ արդարադատության նախարարությունը մամուլի ներկայացուցիչների խորհրդատվությամբ կազմակերպեց լրատվության վերահսկման պայմանները համաձայնեցնելու նպատակով, նշվում է հավելվածում: Որոշվեց ստեղծել խորհրդակցական կառույց: Երբ որեւէ լրագրող կասկածում էր, թե ինքը կարող է պետական գաղտնիք հրապարակել, նա կարող էր դիմել այդ հաստատությանը: Սակայն նույն տարվա աշնանը ԱԱՊՎ պատասխանատուներից մեկը՝ Էդուարդ Սիմոնյանցը հայտարարեց, թե «պետական գաղտնիքների 80 տոկոսը թշնամուն հայտնի է դառնում մամուլի միջոցով»:

RSF-ի հավելվածում նաեւ նշվում է, որ 1993 թ. հուլիսի 21-ին «Ուրբաթ» ընդդիմադիր շաբաթաթերթի խմբագրությունը հրկիզվել է: Որեւէ մեկը պատասխանատվություն չի ստանձնել այդ քայլի համար: Ենթադրվում է, որ դա կարող էր կապված լինել քաղաքական տարբեր շարժումների հակասությունների հետ: Ընդհանուր առմամբ կարելի է ասել, որ Հայաստանում զանգվածային լրատվության միջոցների գործունեության ճանապարհին արհեստական խոչընդոտներ չեն հարուցվում:

Միաժամանակ տեղեկագրի հավելվածում նշվում են ազատ լրատվության դեմ խախտումներ ԼՂՀ-ում: Այսպես, 1993 թ. ապրիլին Լեռնային Ղարաբաղի իշխանությունները թույլ չտվեցին ԼՂՀ մտնել թուրքական «Ջումհուրիեթ» թերթի եւ Անկարայի հեռուստատեսության լրագրողներին: Նույն տարվա մայիսին Կովկասում BBC-ի թղթակից Ալեքսիս Ռաուելը ԼՂՀ-ից արտաքսվեց, քանի որ փորձել էր մտնել Քելբաջար: 1993 թ. փետրվարին ՀՅԴ «Ազատամարտ» ռուսալեզու թերթի լրագրող Կարեն Մարությանն սպանվեց Մարտակերտի շրջանում, մարտի դաշտում: Նույն ամսին Ստեփանակերտում ձերբակալվեց «Ազգ» թերթի թղթակից Վահրամ Աղաջանյանը իր մի հրապարակման համար: Երկու օր անց նա ազատ արձակվեց:

Ադրբեջանում 1993 թ. հունիսին Հեյդար Ալիեւի իշխանության գլուխ անցնելուց հետո մամուլի դեմ հալածանքները սաստկացել են: Օգոստոսի 19-ին Ադրբեջանի հեռուստատեսության երեք լրագրողներ Ֆիզուլու շրջանում ծեծի ենթարկվեցին քաղաքի գործադիր իշխանության հրամանով, քանի որ արգելված էր նկարահանել Ֆիզուլին եւ շրջակայքը: Սեպտեմբերի 11-ին Բաքվի ոստիկանությունը կալանեց «Ազադլիգ» օրաթերթի 35000 օրինակները. թերթում քննադատվել էր ԱՊՀ-ին հարելու Բաքվի իշխանությունների մտադրությունը: Նման օրինակները շատ են: «Թղթակիցներ առանց սահմանի» կազմակերպությունը Ադրբեջանում 1993 թ. միջամտել է երկու անգամ. մարտի 29-ին բողոքել է ներքգործնախարար Իսկանդեր Համիդովի կողմից «Իստիգլալի» լրագրող Ջարդուշ Ալիզադեի ծեծի դեմ, սեպտեմբերի 14-ին «Ազադլիգի» մեկ համարի կալանման ու ոչնչացման դեմ:

Թուրքիայի առնչությամբ RSF-ի տեղեկագրի հավելվածը նշում է, որ 1993 թ. ապրիլին վարչապետ ընտրված Թանսու Չիլլերը բարձրաստիճան զինվորականների հետ որոշել է զենքի ուժով լուծել «քրդական հարցը»: Թուրքերի գլխավոր թիրախներից մեկն է դարձել քրդամետ «Օզգյուր Գյունդեմ» օրաթերթը, մինչդեռ ՔԲԿ-ի պաշտպանները իրենց հերթին «պատժում են» թուրքամետ լրագրողներին: Թուրքիայի հարավարեւելքում թուրք-քրդական բախումների հետեւանքով 1984 թ. ի վեր զոհվել է 10000 մարդ, միայն 1993 թ. 4000: Թանսու Չիլլերը չի բացառում ՔԲԿ-ի «վերջը տալու» իր մտադրությունը եւ բազմիցս թուրքական մամուլին հանձնարարել է օգնել իրեն: Թուրքիայում լրագրողների համար անչափ վտանգավոր է արտահայտել ՔԲԿ-ի կամ իսլամականների պաշտոնական կարծիքից տարբեր տեսակետներ: 1993 թ. սպանվել են երեք լրագրողներ, մեկն էլ անհետ կորել է: Առնվազն մի լրագրավաճառներ սպանվել են «անհայտ անձանց» կողմից: Առնվազն 15 լրագրողներ բանտարկվել են, 13-ը ձերբակալվել: Ներկայումս տեղի են ունենում լրագրողների 100-ից ավելի դատավարություններ: 41 թերթերի տպաքանակներ 151 անգամ բռնագրավվել են: Լրագրողների դեմ կիրառվում են հակաահաբեկչական օրենքը եւ քրեական օրենսգրքի որոշ հոդվածներ:

1993 թ. մամուլի ազատության պաշտպանության նպատակով «Թղթակիցներ առանց սահմանի» կազմակերպությունը Թուրքիայում միջամտել է 13 անգամ:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՇԻՐՅԱՆԸ

ՏԱՍՏԱՍ

Թեհրան. Տաջիկ կառավարության եւ ընդդիմադիրների հանդիպում

ԴՈՒՇԱՆԲԵ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունիսի 7-ին Թեհրանում կսկսվեն Դուշանբեի կառավարական պատվիրակության եւ Տաջիկստանի ընդդիմության բանակցությունները: Պատվիրակությունները շարունակելու են այն հարցերի երեք փաթեթների քննարկումը, որոնք հաստատվել են ապրիլին Մոսկվայում կայացած առաջին փուլում: Դրանք քաղաքական, ռազմական եւ փախստականների վերադարձի խնդիրներն են: Բանակցությունների առաջին փուլում կառավարական պատվիրակությունը հրավիրվել էր ստորագրելու տաջիկ-աֆղանական սահմանում կրակի դադարեցման պաշտոնական համաձայնագիրը, որն առաջարկվել էր ընդդիմության կողմից: Երկրորդ փուլի շեմին նախապատրաստական հանդիպումների ընթացքում ընդդիմությունը նորից է կրակը դադարեցնելու առաջարկություն նախապատրաստում, ինչը արժանանում է Ռուսաստանի դիվանագետների հավանությանը:

Կիրգիզստանը երկու տարի քննարկում է, թե իր ոսկին ում տա մշակելու

ԲԻՇՔԵԿ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունիսի 1-ին սկսվեց Կիրգիզստանի պաշտոնական այցը Բելգիա եւ Ֆրանսիա: Նախօրյակին Ասկար Ակաեւը հրամանագիր է ստորագրել Կումտորի ոսկու հանքի կոմբինատը գործարկելու աշխատանքների շտապ իրականացնելու մասին: Կոմբինատը պետք է սկսի աշխատել 1997 թվականին: Կումտորի ոսկու հանքավայրի մշակման կոնցեսիան Կանադայի «Կամեկո» կորպորացիային տրամադրելու նախագիծը քննարկվում է արդեն մեկ-երկու տարի եւ համոզված հակառակորդներ ունի Կիրգիզստանի խորհրդարանում: Շինարարությունը արագացնելու նպատակով ստորագրված հրամանագիրը ժամանակի առումով պատահականորեն չհամընկավ այցի հետ, որի ընթացքում հունիսի 2-ին Փարիզում Արժույթի միջազգային հիմնադրամի եւ Համաշխարհային դրամատան ներկայացուցիչների հետ կայանալիք նախագահի հանդիպման ժամանակ քննարկվելու է Կիրգիզստանին նոր արտոնյալ վարկեր տրամադրելու հարցը: Հունիսի 1-ին Արեւմտյան Եվրոպա մեկնելուց անմիջապես առաջ Կիրգիզստանի վարչապետ Ապաս Ջումագուլովը ստորագրեց գլխավոր համաձայնագիր Կանադայի կորպորացիայի հետ:

Ղրիմի հարցը սերտորեն կապված է Սեւծովյան նավատորմի հետ

ԿԻԵՎ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Հունիսի 2-ին Ուկրաինայի խորհրդարանական պատվիրակությունը մեկնեց Սիմֆերոպոլ: Կիեւը ձգտում է օրենսդրական հիմք ստանալ Ղրիմի խորհրդարանի որոշումը կասեցնելու համար: Դա նախատեսվում է հունիսի 1-ի երեկոյան Ուկրաինայի ԳԽ ընդունած որոշմամբ: Խոսքը գնում է Ղրիմի խորհրդարանի մայիսի 20-ի որոշման մասին, որը կոչված է վերականգնել «Ղրիմի պետականության հիմնարար դրույթները»: Հունիսի մեկի նիստում Ղրիմի մասին լրատվություն տալիս Ուկրաինայի նախագահ Լեոնիդ Կրավչուկը հայտարարեց, որ Ղրիմի խնդրի լուծման համար սկզբունքային նշանակություն ունի Սեւծովյան նավատորմի բաժանման շուրջ ռուս-ուկրաինական բանակցությունների հաջող ավարտը: Նա նշել է, որ բանակցությունների նորավարտ փուլում արդեն ուրվագծվել են հնարավոր տարբերակները:

Միաժամանակ ՌԴ ռազմածովային նավատորմի գլխավոր հրամանատար Ֆելիքս Գրոմովը հունիսի մեկին Սեւաստոպոլում կարճատեւ հանդիպում է ունեցել Ուկրաինայի ռազմածովային ուժերի հրամանատար Վլադիմիր Բեզկորովայնու հետ: Նրանց զրույցի մանրամասները չեն հաղորդվում:

ՏԱՍՏԱՍ

Պատգամավորների հեռացումը անօրինական էր

ԲԱՔՈՒ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ԹՈՒՐԱՆ ՄՆԱՐՋ: «Կյանքի շատ բնագավառներում անհաջողություններ կրող Ադրբեջանի իշխանությունները որոշել են իրենց բոլոր ջանքերը նպատակաուղղել ընդդիմության դեմ ուղղված խաչվեհարդարին», Մուսավաթ կուսակցության նստավայրում կայացած մամլո ասուլիսում հայտարարեց ժողպատգամավոր Թոֆիկ Կասիմովը:

Երեք պատգամավորները, մայիսի 31-ին խորհրդարանի նիստում ԱԺՃ փոխնախագահ Իբրահիմ Իբրահիմլիին եւ Թոֆիկ Կասիմովին Միլլի մեջլիսի կազմից հեռացնելը համարել են անօրինություն:

Իբրահիմլին եւ Կասիմովն ընդգծեցին, որ Միլլի մեջլիսի կազմից իրենց դուրսբերումը լոկ առաջին քայլն է: Նրանց կարծիքով, ավելի ուշ խորհրդարանից կհեռացվեն նաեւ մյուս ընդդիմադիր պատգամավորները: «Այս ամենի նպատակն է խորհրդարանում ընդունել երկրի համար էլ ավելի անբարենպաստ փաստաթղթեր [illegible] Ալիեւի արժանացած [illegible] ու օրինականացնել երկ[illegible] հակառակ [illegible] ռուսական [illegible] Ադրբեջան», ասաց Իբրահիմլին:

Պատգամավորները չբացառեցին, որ խորհրդարանի «զտումից» հետո իշխանությունները կարգելեն քաղաքական կուսակցությունների գործունեությունը, կփակեն բոլոր ընդդիմադիր թերթերը, որոնք կարող են ճշմարտություն հայտնել:

Դրա հետ մեկտեղ պատգամավորները նշեցին, որ կայսերական ճնշմանը դիմակայելու համար հարկավոր է միավորել ամբողջ հասարակությունը:

Ադրբեջանի վիճակը նորմալ է: Բաքվի ռադիոյի հաղորդման համաձայն, մայիսի 27-ին Բաքվում հեռախոսով հարցում է անցկացվել, որի տվյալների համաձայն հարցման ենթարկվածների 40 տոկոսը պաշտպանում է Հեյդար Ալիեւին, երկրորդ տեղում է Աբուլֆազ Էլչիբեյը՝ 7 տոկոս. [illegible] Էյյուբովը, Էթիբար Մամեդովը, Իսա Գամբարը, Այազ Մութալիբովը: Հարցման ենթարկվածների 31 տոկոսն ասել է, որ Ադրբեջանի կացությունը շատ ծանր է, իսկ 52 տոկոսը՝ թե նորմալ է, մնացածի կարծիքով այն ծանր է:

Մահափորձ բանկի աշխատակցի դեմ

ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այստեղ մահափորձ կատարվեց Նովոսիբիրսկի մարզում Ռուսաստանի կենտրոնական բանկի գլխավոր վարչության պետ Ե. Ժարոտինկայայի եւ նրա ամուսնու՝ ֆիրմաներից մեկի փոխտնօրեն Վ. Ժարոտինկոյի նկատմամբ: Մայիսի 31-ի գիշերը նրանց բնակարանի լուսամուտից ներս է նետվել նռնակ: Երկուսն էլ բազմաթիվ վերքեր են ստացել: Քաղաքային հիվանդանոցում կատարված վիրահատություններից հետո նրանց կյանքին վտանգ չի սպառնում:

Ամուսնությունների 40 տոկոսն անհաջող

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ: Ռուսաստանում նոր ամուսնացողների ավելի քան 40 տոկոսը հետագայում բաժանվում է, հայտնեց Ռուսաստանի կառավարության աշխատանքային սոցիալ-ժողովրդագրական հարցերի միջգերատեսչական հանձնաժողովի նախագահ Գենադի Մելիքյանը: Նրա կարծիքով, ամուսնալուծությունների բարձր մակարդակի հետեւանքով ավելանում է միայն մեկ ծնողից կազմված ընտանիքների բաժինը: «1989 թ. մարդահամարի տվյալներով, մինչեւ 18 տարեկան երեխաներ ունեցող բոլոր ընտանիքների 14,1 տոկոսը կազմում են մեկ ծնողից կազմված ընտանիքները», նշեց Մելիքյանը:

ԳԱԲՐԻԵԼ ՍՈՒՆԴՈՒԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

հունիս ամսի խաղացանկը

4-ին **Ժիրայր Անանյան**	«ԿԱՐՈՒՍԵԼ» (Կատակերգություն երկու մասից)
5-ին **Մուշեղ Իշխան** սկիզբը ժամը 14-ին	«ՄԵՌՆԵԼԸ ՈՐՔԱՆ ԴԺՎԱՐ Է» (Ողբերգ. կատակերգություն երկու մասից)
11-ին **Ժան Բատիստ Մոլիեր**	«ՔԱՂՔԵՆԻՆ ԱԶՆՎԱԿԱՆ» (Կատակերգություն երկու մասից)
12-ին **Մուշեղ Իշխան**	«ՄԵՌՆԵԼԸ ՈՐՔԱՆ ԴԺՎԱՐ Է» (Ողբերգ. կատակերգություն երկու մասից)
18-ին **Ժիրայր Անանյան**	«ԻՄ ՏՈՒՆԸ ՔՈ ՏՈՒՆԸ ՉԷ» (Կատակերգություն երկու մասից)
19-ին **Պերճ Զեյթունցյան**	«ԱՆՄԱՐՏ ՄԵՆԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ» (Դրամա երկու մասից)
25-ին **Ժան Բատիստ Մոլիեր**	«ՔԱՂՔԵՆԻՆ ԱԶՆՎԱԿԱՆ» (Կատակերգություն երկու մասից)
26-ին **Ջուզեպե Մարոտա Բելիզարիո Ռանդոնե**	«ԱՅՐԻՆԵՐ ՍՓՈՓՈՂԸ» (Կատակերգություն երկու մասից)

Ներկայացումների սկիզբը ժամը 16-ին

Երեխաների համար բոլոր շաբաթ եւ կիրակի օրերին ցերեկային նոր ներկայացում «ԱՐՔԱՅԱԶՆԻ ՀԱՐՍՆԱՑՈՒՆ»

Սկիզբը ժամը 11:30-ին

Թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար՝ ԽՈՐԵՆ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Ի գիտություն բոլորի

Հայաստանի վաճառականների միությունը տեղեկացնում է, որ միության անդամներին տրված է վկայական եւ զգուշացնում է՝ առանց այդ փաստաթղթի ներկայացման միության անունից հանդես գալը անօրինական է:

Հայաստանի վաճառականների միության նախագահություն

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հրատապ

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

Երեւանի մետրոյում կյանքն ուրախ է եւ... շա՜տ տխուր...

ՊԵՏՐՈՍ ԿԱՐԵՅԱՆ

«Անվերծանելի» մեր առօրյա կյանքում վերջին տարիներին փոխվել է շատ բան, հաճախ նույնիսկ շրջադարձի ենթարկվել: Նախկինում «լավ» համարվող շատ երեւույթներ այսօր դարձել են «վատ» եւ՝ հակառակը: Ընդսմին՝ կտրուկ, առանց կռահելու, որովհետեւ նոր օրերին «նորմի» է մեջ մտնել: Այդպես նախկինում արգահատելի շատ զբաղմունքներ, այսօր «օբյեկտիվ» եւ «սուբյեկտիվ» պատճառներով դարձել են ընդունելի ու սովորական, մանավանդ որ հանապազօրյա հացի խնդիր կա...

Մեր հարազատ քաղաքում ամենատարածված զբաղմունքներից մեկը հիմա մուրացկանությունն է՝ իր զանազան, ամենածիծաղելիից մինչեւ ամենատխրերգական դրսեւորումներով: Իսկ մետրոպոլիտենը «ստանձնել է» մուրացկանների այդ զանազան տարատեսակների «խնամակալի» դերը՝ իր հոյակապ շքամուտքերն ու սրահները, վագոններն ու անցումները «անշահախնդիր» տրամադրելով նրանց: Ու օր օրի այստեղ բարգավաճում է մուրացկանությունը, ձեռք բերում նոր նրբերանգներ՝ մեկը մյուսից հնարամիտ ու ինքնատիպ:

Մտե՛ք մետրո եւ կտեսնե՛ք: Այսինքն՝ մտնում եւ տեսնում եմ... Առաջին կայարան: Մեր հայրենակիցները, իրար հրմշտելով, «լցվում են» վագոնները: Տեղավորվում են, նայում շուրջբոլորը կամ գլխահակ նստած են: Լռություն է: Քիչ անց գնացքը շարժվում է, եւ սկսվում է զավեշտատխրերգական տեսարանների շարքը... Հանկարծ միալար չխկչխկոցի մեջ ծոր են տալիս «Հայե՛ր, հայե՛ր» հանրահայտ երգի հնչյունները: «Ինքնաստղ» կատարողը 14-15 տարեկան մի աղջիկ է: Անցնելով վագոնի մի ծայրից մյուսը, որոշ ուղեւորներից ստանալով «հասույթը», եւ երգը կիսատ թողած (արդեն հաջորդ կայարանն է) «երգչուհին» շտապ թողնում է երկրորդ վագոն: Դարձյալ լռություն...

Երկրորդ կայարան: Ուղեւորներից ոմանք իջնում են, ոմանք համալրում ձեր շարքերը: Գնացքը շարժվում է, եւ, տե՛ր աստված, հաջորդը... 55-60 տարեկան, պատկառելի տեսքով մի այր ընդմիջում է «համերգաշարը» երկարաշունչ ու անհասկանալի մի «պատարագով». «Քույրե՛ր եւ եղբայրներ, Քրիստոս պահապան ձեզ:..» եւ այլն: Սա էլ իրենն է ստանում եւ հաջորդ կայարանում անցնում մյուս վագոն...

Երրորդ կայարան: Այս անգամ ակամա հանդիսականներիս առջեւ ելույթ է ունենում 10-11 տարեկան փոքրիկ մի տղա՝ ձեռքին օգնության խնդրանքով ինչ-որ գրություն: Սրա երգն էլ «անջնջելի» տպավորություն գործելով, մարում է հաջորդ կայարանի բոլորբոլորում...

Չորրորդ կայարան: Գնացքը համեմատաբար դատարկ է, վագոնի միջանցքը՝ ազատ: Եվ թվում է՝ համերգը պրծավ: Բայց... չգիտես ինչու մեջտեղի դռնից (սովորաբար առաջին կամ վերջին դռնից են մտնում) վագոն մտած 7-8 տարեկան մի տղեկ, դարձյալ ցնցոտիավոր, դանդաղ, իր գործն իմացողի հանդարտությամբ, անցնում է մինչեւ վագոնի սկզբնամասը, շրջվում եւ, դանդաղ առաջանալով, սկսում... «իր երգը»:

Հինգերորդ կայարան, վեցերորդ կայարան... (քանի՞ կայարան ունի մեր մետրոն), եւ հոգ ճանապարհին մեր բազմահոգ ուղեւորը ձանձրանալու առիթ չի ունենում: Ինքնագործ «արտիստ-արտիստուհիները» իրենց ինքնատիպ «համերգաշարը» շարունակում են մինչեւ վերջին կայարան՝ զարմանալիորեն կազմակերպված, միմյանց չխանգարելով: Այնպես, որ կարելի է կարծել, թե... «ինքնագործ» այս խումբն անպայման ունի իր «գեղարվեստական», հավանաբար նաեւ «կոմերցիոն» ղեկավարը:

Իսկ հանդիսատե՞սը, մենք... Ո՞ւմ համար դա, իրոք, ուրախ է, իսկ ընդհանրապես՝ շա՜տ տխուր: Առանց այդ էլ հոգսերի տակ կքած, անորոշության դատապարտված մարդկանց համար սա էլ լրացուցիչ տանջանք է, հայ մարդու նկարագրի խեղաթյուրման միջոց: Նախ նրան տանջում են դրամ «տա՞լ, թե՞ չտալ», ապա «որի՞ն տալ, որին՝ ոչ», «ո՞րն է հոգեպես ավելի ազնիվ» ու այսօրինակ այլ հարցեր: Մանավանդ որ սուտ «արտիստներ» ողջակի ցցվում են դեմդ եւ հայացքով պահանջում տո՛ւր...

–Եվ ապա՝ երբ տալ, ապա որտեղի՞ց: Մեկը լինի՝ քեզ փող տա: Այնպես որ, «ուզում ես ուրախանալ, վճարի՛ր» դարձվածքն այս դեպքում պարտադրվում է...

... Վերջերս Երեւանի քաղխորհուրդը մի գլուխ որոշումներ է կայացնում մետրոպոլիտենի տարածքից ապօրինի «տնավաճառներին» վերացնելու, այնտեղ տանելի պայմաններ ստեղծելու մասին: Սակայն գնալով առեւտուրն այստեղ ծաղկում է, ծաղկում է նաեւ մուրացկանությունը, եւ անհասկանալի է, ինչու՞ է մետրոպոլիտենի ղեկավարությունը «արտոնագիր» տալիս ապօրինություններին:

Թե՞ տեղյակ չեն: Երբ այդպես է, հրավիրում ենք երբեմն մեզ պես ականատես լինել մետրոյում եւ «նրա շուրջ» բարգավաճ «բազարին», ինչպես նաեւ հանդիսատես դառնալ «ստորերկրյա համերգաշարերին»:

Խմբագրության կողմից. Այս հարցերով զբաղվում է մետրոպոլիտենի պահպանության ներքին գործերի բաժինը, որի պետ Ասոս Գրիգորյանից տեղեկացանք, թե ներկայումս մետրոյի կայարաններում եւ վագոններում մուրացկաններ չկան: «Սակայն պետք է անկեղծորեն խոստովանել, ասաց նա, թե դրա պատճառը ոչ այնքան մեր ակտիվ պայքարն է, որքան այն, որ հիմա տաք է, եւ մուրացկանները զբաղեցնում են փողոցներն ու շուկաները: Ինչ վերաբերում է մուրացկաններին, ապա նրանք հիմնականում կամ 7-12 տարեկան երեխաներ են, կամ 60-ն անց հաշմանդամներ: Վերջիններիս դուրս ենք հրավիրում մետրոպոլիտենի տարածքից, իսկ երեխաներին ուղարկում Ջերմուկի ընդունիչ-բաշխիչ կայան: Կարծում եմ, որ ձմռանը նույն դժվարությունները կունենանք»:

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Ապավինել տեղական, հայրենական հումքին

ՅՈՒՐԻ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ

Երեւանի կերամիկական առարկաների կոմբինատը վերջին տարիներին ընդհատումներով է աշխատում: 1994-ին այդ ձեռնարկությունը վերսկսել գործել սկսեց ապրիլի վերջերից, այն էլ՝ 20-22 տոկոս հզորությամբ: Սալիկների արտադրամասի հոսքային վեց գծերից, օրինակ, միայն մեկն է աշխատում: Սա առավել բացասաբար է անդրադառնում կոլեկտիվի անդամների վրա: Իրենց սոցիալական վիճակը շտկելու, բարելավելու նպատակով աշխատուժի մի մասը մեկնել է, այսպես ասած, մերձավոր արտասահման, ոմանք հետ են վերադարձել ծննդավայր՝ համալրելով հողագործների շարքերը, շատերն էլ հարկադրված դարձել են, ինչպես մեզանում ընդունված է ասել, մանր բիզնեսմեններ: Եվ սակայն կոմբինատի առկա վիճակը բացասաբար չի անդրադառնում սպառողների վրա, որովհետեւ այդպիսիք գրեթե չկան: Այդ մասին են վկայում նաեւ թվերը: Նախկինում ամսական արտադրվող 50 հազար քմ երեսպատման սալիկների 40 տոկոսը վաճառվում էր բնակչությանը, մնացածը սպառում էր պետական շինարարությունը: Իսկ ահա անցյալ տարի առեւտրական կազմակերպություններում վերոհիշյալ արտադրատեսակից առեւտուրը կազմել է ընդամենը 1000 քմ: Զարմանալի էլ չէ, որովհետեւ հանրապետությունում, ինչպես գիտենք, շինարարության ծավալը նվազագույնի է հասել, իսկ աղքատացած բնակչությանը մտահոգում է հատկապես սննդամթերքի համար դրամ հայթայթելու խնդիրը:

Ընդհանուր ֆոնի վրա, թվում է, թե այլեւս չի արդարացվում կոմբինատի գոյությունը, մանավանդ որ լիարժեք արտադրություն կազմակերպելու համար մեծ քանակությամբ վառելիքաէներգետիկ ռեսուրսներ են ծախսվում (ձեռնարկությունում արտադրվում են նաեւ սանիտարական իրեր, խառամաքար, միջնորմային սալիկ եւ այլն): Էլ չենք ասում այն մասին, որ հումքը գլխավորապես ներմուծվում է այլ երկրներից, մեծ մասամբ՝ Ուկրաինայի Դոնեցկի մարզից: Բայց հավերժական ոչինչ գոյություն չունի եւ հնարավոր է, որ մոտ ապագայում պատերազմն ավարտվի, վերանա շրջափակումը ու կյանքը նորմալանա: Այդ դեպքում կոմբինատի արտադրատեսակների անհրաժեշտությունը կմեծանա (երեւակայությունից դուրս կլինի, ասենք, սանիտարական իրերի, կոյուղու բացակայությունը): Ուստի կոմբինատը պետք է գոյատեւի, բայց՝ ոչ առկա վիճակով:

«Մեր ձեռնարկության սարքավորումները բոլորովին մաշված են ֆիզիկապես եւ բարոյապես, զրույցի ժամանակ ասաց կոմբինատի գլխավոր ինժեներ Արսեն Գաբրիելյանը: Դժվարությամբ, մեծ ճիգեր գործադրելով ենք կարողանում աշխատեցնել իրենց դարն ապրած հնացած սարքավորումները, որոնք պահանջում են վառելիքաէներգետիկ մեծ ծախսեր: Դատեցեք ինքներդ. երեսպատման սալիկների արտադրամասի 250 հազար քմ հզորությամբ մեկ հոսքագիծն այնքան գազ է «խժռում», որքան, ասենք, իտալականը, բայց՝ մեկ միլիոն 200 հազար քմ հզորությամբ, չհաշված որակը, որը վերջինի պարագայում անթերի է:

Արդեն քանի տարի կապիտալ վերանորոգման համար կոմբինատին գումար չի հատկացվել, եւ մենք ապավինել ենք լոկ մեր ներքին հնարավորություններին: Այսպես երկար գոյատեւել չենք կարողանա, եւ կոմբինատի վախճանը մոտ է: Սա պատիվ չի բերում: Քանի դեռ ընդհատումներով ենք աշխատում, կարելի է մեր արտադրությունը քիչ էներգատար տեխնոլոգիայի ներդրումով հիմնավոր վերափոխման ենթարկել: Ջեռայնու էներգիայի ի՞նչ աղբյուրից պետք է օգտվել: Այս մասին պետք է միասնաբար մտածեն շահագրգիռ կազմակերպությունները. կառավարությունը, դրան առընթեր «Հայշինանյութեր» պետական արտադրական միավորումը (ՊԱՄ) եւ մենք՝ կոմբինատի աշխատակիցներս: Մենք, օրինակ, մեր տեսակետներն ունենք: Եթե առաջիկայում վերագործարկվելու է հայկական ատոմակայանը, հնարավոր է սեփական էլեկտրաէներգիայի հաշվին կազմակերպել կոմբինատի արտադրությունը: Սեփական կավի հանքավայր էլ ունենք: Այն գտնվում է Ալավերդու շրջանի Արանց գյուղի շրջակայքում: Տեղական հումքը, լաբորատոր ուսումնասիրությունից հետո, դժվարությամբ կարողացանք արտադրական փորձարկման ենթարկել: Կոմբինատ հասցված երեք վագոն հայրենական հումքը լավ քննություն բռնեց: Մնում է, որ հանքավայրը բացվի եւ համարյա 40 կմ երկարությամբ ճանապարհ կառուցվի (հանքավայրից մինչեւ կայարան): Այդ պարագայում խնդիրը միմիայն մեկ կավատեսակ դրսից ներկրելն է, որն առանձնապես դժվար չէ, մանավանդ որ այն ընդհանուր արտադրանքի 10 տոկոսն է կազմում: Ուրեմն ինչու չապավինենք սեփական պաշարներին»:

Գլխավոր ինժեների խոսքն ավելի քան համոզիչ էր, քանզի նա այդ առթիվ կատարել է տնտեսական հաշվարկներ, որոնք ապացուցում են կոմբինատի կարեւորությունը մեր երկրի եւ ժողովրդի համար: Իսկ ձեռնարկությունում շուտով վերստին դադարելու է աշխատանքը. հումքն սպառվում է, եւ կոլեկտիվի անդամներին այսօրվանից մտահոգում է այն հարցը, թե որքան կտեւի հերթական պարապուրդը...

ԵՐԵՎԱՆ

Հայրենակցական շարժում. ո՞րն է նպատակը

ՆԵԼԼԻ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

«Ելնելով հայրենակցական միությունների նպատակային ընդհանրությունից՝ հիմնում ենք Հայրենակցական միությունների խորհուրդ»: Այս հայտարարագրով 1993 թվականի օգոստոսի 23-ին հանդես եկավ Հայրենակցական միությունների խորհուրդը: Այն ազատ նախաձեռնության եւ համագործակցության սկզբունքով հայրենակցականներին միավորող հասարակական կազմակերպություն է, որը գործում է անկախ, Հայաստանի Սահմանադրության, գործող օրենսդրության եւ իր կանոնադրության հիման վրա: ՀՀ արդարադատության նախարարության կոլեգիայի որոշմամբ գրանցվել է 1994 թվականի մարտի 3-ին: Խորհրդի ատենապետ է ընտրվել Ժ. Ավետիսյանը, ատենադպիր՝ Կ. Տեր-Պետրոսյանը: Հիմնադիրներն են «Այնթապ» (նախագահ՝ Վ. Դեմիրճյան), «Զեյթուն» պատմամշակութային (Դ. Գայթակյան), Հայաստանի եղեսահայերի (Ժ. Ավետիսյան), «Մուսա լեռ» (Կ. Տեր-Պետրոսյան), «Նոր Արաբկիր» (Ֆ. Ղազարյան), «Նոր Կյուրին» (Հ. Ճնդյան), «Վասպուրական» (Լ. Միրիջանյան), «Ալաշկերտ» (Ռ. Մելքոնյան), «Սեբաստիա» (փոխնախագահ՝ Ա. Բոռնազյան) եւ «Վերածնված Հաճըն» (Գ. Կրբեկյան) հայրենակցական միությունները:

Խորհրդի նպատակներն են համախմբել անդամ հայրենակցական միությունների ուժերն ու կարողությունները, ծավալել մշակութային, բարեգործական ու տնտեսական գործունեություն: Այն նաեւ կնպաստի իրենց ծննդավայրերից հեռացած հայրենակիցների համախմբմանը, ազգային սովորույթների ու ավանդույթների պահպանմանը:

«Մեծ ոգեւորությամբ Հայաստանում ստեղծվեցին հայրենակցական միություններ, ասաց «Զեյթուն» պատմամշակութային միության նախագահ պրն. Դ. Գայթակյանը, սակայն եղավ մի պահ, որ թուլացավ այդ ոգեւորությունը: Եւ ահա նոր թափ ստացավ Հայրենակցական միությունների խորհրդի կազմավորման հետ: Խորհրդի նպատակը չէ առանձին միությունների գործունեությանը միջամտել, այլ ընդհակառակը, նեցուկ լինել նրանց, օգնել համատեղ ծրագրերի իրականացման գործում:

Խորհրդի անդամ կարող են լինել Հայաստանում եւ սփյուռքում գործող հայրենակցական միությունները, որոնք ընդունում են խորհրդի կանոնադրությունը: Անդամ հայրենակցական միությունը պարտավոր է նպաստել համընդհանուր ծրագրի ու որոշումների կատարմանը, մասնակցել խորհրդի աշխատանքներին ու միջոցառումներին:

Խորհրդի ղեկավար մարմիններն են ընդհանուր ժողովը՝ անդամ հայրենակցական միությունների նախագահների կազմով, եւ կարգադրիչ մարմինը, որն ընտրվում է ընդհանուր ժողովում՝ մեկ տարի ժամկետով: Դրամական միջոցները գոյանում են անդամավճարներից, նվիրատվություններից, խորհրդի հրատարակչական-արտադրական դուստր ձեռնարկությունների գործունեությունից, մշակութային միջոցառումներից, ավանդներից եւ այլն: Խորհուրդն իբրեւ իրավաբանական անձ՝ օգտվում է գործող օրենսդրության հասարակական կազմակերպությունների համար սահմանված իրավունքներից: Ունի բանկային հաշիվներ (նաեւ տարադրամով):

Հայրենիքի եւ սփյուռքի հայրենակցական միությունների հետ փոխհարաբերությունների ամրապնդման եւ ընդլայնման նպատակով խորհուրդը համագործակցում է արտասահմանյան հասարակական կազմակերպությունների, ազգային ասոցիացիաների հետ, այդ թվում, 1991 թվականի հուլիս ամսին Լոս Անջելեսում կազմավորված Հայրենակցական միությունների միացյալ մարմնի (ՀՄՄՄ) հետ: ՀՄՄՄ-ի հետ համատեղ աշխատանք է տարվում տպագիր օրգանների ստեղծման համար»:

«Խորհուրդը ոչ միայն ավանդապահ է, այն պետք է դառնա պետականության հիմքը, համազգային եւ պետականության գաղափարն ամրապնդող ուժ նաեւ: Այստեղից էլ ծնվեց այն Հայաստանում ստեղծելու անհրաժեշտությունը: Առաջիկայում պետք է կազմավորվի նաեւ Հայրենակցական միությունների միացյալ մարմինը, որն ավելի եռանդուն կդարձնի հայրենակցականների շարժումը», շարունակում է խորհրդի նախագահը:

Ահա թե ինչ է գրում Փարիզի «Յառաջ» թերթի այս տարվա մարտի 11-ի համարը «Լուսազուրկ, բայց լուսավառ հայրենիք» խորագրի տակ. «Հայաստանի Հայրենակցական միութիւններու շարժումն առողջ հիմերու վրայ դրուած կը թուի: Շարժումի տարածման եւ ամրացման համար խիստ անհրաժեշտ եւ օգտակար պիտի ըլլայ պաշտօնաթերթի մը հրատարակութիւնը ըստ նախատեսութեան ամսագրի ձեւին տակ»:

Անշուշտ, Հայաստանի Հայրենակցական միությունների խորհրդի ստեղծման անհրաժեշտությունը կա, քանի որ այն Հայաստանի եւ սփյուռքի հայրենակցական միությունների համախմբման, միավորման կենտրոնն է: Քանի որ կա նաեւ պետականության հաստատման, ազգի, մշակութային եւ պատմական արժեքների գնահատման, մեր ժողովրդի պատմության առանձին հատվածներ մոռացությունից փրկելու անհրաժեշտություն:

Քանի որ կան հայրենակցական միություններ...

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ միջազգային

ՖՐԱՆՍԻԱ

Աստվածաշունչը հրատարակվեց լրագրի տեսքով

ՐԱՖՖԻ ՏԵՐՄԱՆ ԱՐԱՔՍ

Ֆրանսիայի նշանավոր կրոնավոր Հայր Ժան Միշել դի Ֆալկոն վաղուց է ծանոթ եվրոպական հասարակությանը: Ամեն անգամ, երբ լրատվական օրակարգում կրոնական հարց է ծագում, մամուլն ու հաղորդակցության աշխատողները նախընտրում են նրա հետ տեսակցել: Նա հայտնի է ցանկացած նյութի շուրջ ազատորեն խոսելու կարողությամբ եւ իր համակրելիությամբ: Հայր դի Ֆալկոն հեղինակ է մի քանի գրքերի, որոնք բոլոր հետաքրքրություն են առաջացնում ֆրանսիական, շվեյցարական, իտալական եւ բելգիական հասարակական շրջաններում: Այս տարի եւս Հայր դի Ֆալկոն հայտնվեց ուշադրության կենտրոնում իր «Ավետարանական հանդես» («Le Journal de l'evangile») գրքով («Lattes» հրատարակչություն): Այս կապակցությամբ մի խումբ լրագրողների հետ տեսակցություն ունեցանք այս յուրահատուկ եւ դյուրահաղորդ վարդապետի հետ:

21-րդ դարին 6 տարի մնացած, երբ ամբողջ աշխարհն արդեն հոչակել է հաղորդակցության ժամանակաշրջան, արտառոց չպիտի լինեի Աստվածաշնչի «լրագրային ոճով» վերահրատարակումը: Այն նույնիսկ որոշ առումով ուշացած էր, քանի որ ժամանակը դահանջում է Աստվածաշունչը դասդասել լազերային ղնակների վրա, որդեսզի հնարավոր լինի «առանից օգտվել» համակարգիչների միջոցով:

Անթերի թղթի վրա, սեւ ու սպիտակ նկարներով, սովորականից մեծ չափով (21x27 սմ) 220 էջանոց այս Աստվածաշունչը պատրաստված է «Galillee Matin», «Le Temps-Jornal de Ierusalem», «Jericito Soir» անուններով երեւակայական 3 տարբեր թերթերի հիման վրա: Հերթականորեն կարդացվում է մեկի, մյուսի կամ երրորդի համարները: Այսպիսով, ամբողջ գիրքը կարծես կազմում է վերոհիշյալ 3 թերթերի (որոնք նույնիսկ իրենց հավելվածներով) կարեւոր համարներից բաղկացած մի հավաքածու:

Վերնագրերը, ենթավերնագրերը, էջի բաժանումները, լուրերի զետեղումը, այս ամբողջը սովորական թերթի տպավորություն է թողնում: Ընթերցողի աչքը, եւ արդեն սովոր է այս տեսակ մատուցված լրատվություններին (այսպես ասած «հաղորդող խմելու»), ուղիղ-ջուղիղ Աստվածաշնչի բովանդակությամբ «լուրը» միանգամից «կուլ տալու» հետաքրքրությունն է արթնացնում:

«Աներեւակայելի գինի» խորագրի տակ տրվում է այն լուրը, թե ինչպես Նազարեթ քաղաքի բնակիչ Հիսուսը ջրով լեցուն տասնյակ տակառները վերածեց գինու տակառների: Թերթի բոլորակի տված տեղեկությունների համաձայն, Նազարեթի այս անձնավորությունը ծնողների եւ մերձավորների հետ գտնվում էր Պաղեստինի Գանա քաղաքում, մի հարսանիքի մասնակցելու նպատակով:

«Մնացյալ փաստարան» խորագրի ներքո բացատրվում է, թե ինչպես Հիսուսը ներել տվեց մի կնոջ, որը ամուսնուն դավաճանելու պատճառով, ըստ հրեական օրենքի, ժողովրդի կողմից քարկոծվում էր»:

Թերթերում չեն մոռացվում նաեւ նորաձեւության, առողջության, աստղերի, մարզական տեղեկությունները, ռեպորտաժներն ու հարցազրույցները:

«Գնալով անհասկանալի ենք դառնում, ասում է Հայր դի Ֆալկոն: Մանկության օրերից հիշում եմ, երբ հայրս տուն էր գալիս, լվացվում, ընտանիքի բոլոր անդամներով սեղանի շուրջն էինք հավաքվում ընթրիքի համար, հետո էլ ամեն մարդ իր աթոռն էր վերցնում ու իջնում բակ, միանալով մեր հարեւաններին: Այո, մեծերի համար հաղորդակցության, իսկ փոքրերի համար էլ թե զվարճալի, թե պատմությունով սնվելու պահերն էին սկսվում»:

«Հեռուստացույցը մուտք գործեց մեր տներն եւ մեր կյանքը, շարունակում է դի Ֆալկոն: Սկսեցինք երեկոները հեռուստացույց ունեցողների տանը հավաքվել: Սակայն շատ բան էր փոխվել, նախընտրության իրավունքը մեր ձեռքից խլել էին: Չէինք խոսում ինչ որ ուզում էինք, այլ լսում էինք այն, ինչի մասին հեռուստացույցը որոշել էր խոսել: Չէր մնացել նաեւ մարդկային հարաբերության ջերմությունը: Հիմա նույնիսկ ընտանիքի անդամներն իրար երես չեն նայում, բոլորը առանձին սենյակներում, իրենց անձնական հեռուստացույցի առաջ, իրենց նախընտրած ծրագիրն են նայում, իսկ երեխաներն էլ, դարձյալ առանձին էկրանի վրա, տեսաերիզով խաղում են»:

Անշուշտ, ճարտարախոս կրոնավորը եկեղեցու վրա է հույս դնում բուժելու համար անհասկանալիության հիվանդությունը:

Հետո անցնում ենք մի ուրիշ նյութի՝ օրեցօր ավելացող սեռային ըմբռնումներին:

«Հասարակության մեջ արժեւորում ձեռք բերելու միակ չափանիշը մինչեւ այսօր եղել եւ մնում է նյութական ունեցվածքը, որը անհատներին հավաքաբար տանում է ամեն տեսակ շեղումների, ասում է նա եւ շարունակում, ես որպես կրոնավոր չխոսեմ, այլ ձեզ հարց տամ: Որպես լրագրողներ, դուք ինչպե՞ս եք գնահատում այն երեւույթը, որ այս հասարակության մեջ մի կողմից հոր հետ սեռային խաղեր ցուցադրող տեսաերիզներ կամ նույն բովանդակությամբ թերթեր են ազատ վաճառվում եւ մյուս կողմից նույն հասարակության մեջ ձրի հեռախոսահամարներ են տրամադրվում երեխաներին, իրենց անհանգստացնող հայրերին իշխանություններին մատնելու համար»:

Այսուհետեւ, հարցազրույցներ: Դի Ֆալկոն գտնում է, որ հասարակական շատ չարիքներ այսօր հնարավոր է լուծել միմիայն եկեղեցու միջոցով: Մեր կարծիքով, համենայն դեպս, Աստվածաշնչի լրագրության ոճով իսկ ընթերցելը բացի օգտից վնաս չի տա:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Խորտակված սուզանավը սպառնալիք չէ Բարենցի ծովի համար

ՕՍԼՈ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ ՍՆԱՐԿ: Բերգեն քաղաքի օվկիանագրության ինստիտուտի նորվեգ հետազոտողները հանգել են այն հետեւության, որ ջրասույզ եղած «Կոմսոմոլեց» ատոմային սուզանավը սպառնալիք չի ներկայացնում Բարենցի ծովի բնապահպանության համար: Ինստիտուտի գիտնականները ամեն շաբաթ չափում են ծովի ճառագայթաակտիվությունը 1958 թվականից ի վեր: Ճառագայթաակտիվ աղտոտման առավել բարձր մակարդակ (80 բեքերել մեկ կգ ձկան հաշվով) գրանցվել էր 1962 թվականին: Այն դեպքում, երբ թույլատրելի նորման մեկ կգ-ի հաշվով 600 բեքերել է: Այսօրվա մակարդակը մեկ կգ-ի հաշվով կազմում է ընդամենը 5 բեքերել:

Իսրայելը ջուր է գողանում Լիբանանից

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, WSJ, BBC: ՄԱԿ-ը Իսրայելի նկատմամբ քննադատական մի զեկուցագիր հրապարակեց, որտեղ հրեական պետությունը մեղադրվում է 1978 թ. գրաված Հարավային Լիբանանի տարածքներից ջրային ռեսուրսների ուղղորդությունը դեպի Իսրայել շեղելու մեջ: Խոսքը հասկանալի վերաբերում է լիբանանյան Լիտանի եւ Վազանի գետերին, որոնցից ամեն տարի ջրատար խողովակներով ու ջրանցքներով Իսրայել է փոխադրվում 215 մլն խմ ջուր: Մյուս կողմից, իսրայելական օդանավերը երեկ ռմբակոծեցին Լիբանանի արեւելյան շրջանի մի շարք գյուղեր, որտեղ տեղավորված են Հըզբոլլահի իսլամական կազմակերպության կենտրոններ: Առնվազն 20 հոգի սպանվել եւ 50 մարդ է վիրավորվել, մեծամասամբ անմեղ քաղաքացիներ:

Մարդը գնաց, գրիչը մնաց

Երկուշաբթի օրը Փարիզում մահացավ Բարոն Մարսել Բիքը, BIC նշանավոր գրիչների հեղինակ-արտադրողը, 79 տարեկան հասակում: Նա այդ գրիչների արտադրությամբ, նաեւ նույնանուն ածելիներով ու վառիչներով տնտեսական բարգավաճ կացություն էր ստեղծել, դասական օրինակ տալով այն մասին, որ էժան ապրանքը միշտ ավելի շատ է վաճառվում եւ ի վերջո ավելի մեծ եկամուտներ բերում:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է «INFOTEC 6500» մակնիշի գերմանական ֆաքս, «OPEL REKORD HONDA PRELUD» եւ «MERCEDES JEEP» մեքենաների որոշ պահեստամասեր:

Զանգահարել 25-55-92 հեռախոսահամարով

ՏԱՐԱՆՋՈՒՄ

Մոսկվան «փոխաբեռնման» կետ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Վաշինգտոն փոստը» գրել է հոդված, որտեղ ասվում է. «Մարդկանց գաղտնի տեղափոխությամբ զբաղվող չինական կազմակերպությունները ամբողջ աշխարհում զգալիորեն ընդլայնել են իրենց ցանցը եւ այժմ կարող են ԱՄՆ հասցնել տասնյակ հազարավոր մարդկանց: Այդ մասին ասվում է հետախուզական փաստաթղթում, որը ամերիկացի պաշտոնական անձանց ստիպեց փոխել իրենց մոտեցումը Չինաստանից կատարվող անլեգալ ներգաղթի հանդեպ: Արեւելյան Եվրոպայում եւ նախկին Խորհրդային Միության սահմաններում ու գաղթի վերահսկողության թուլացումն առաջացրել է նոր երթուղիների տարածում: Մոսկվան վերջերս սկսել է դառնալ մարդկանց մաքսանենգության չինական գործողությունների խոշոր կենտրոն, ասաց բարձրաստիճան մի ներկայացուցիչ: Հետախուզական գաղտնի զեկուցագրի համաձայն, Մոսկվայում ներկայումս անլեգալ կերպով ապրում են մոտ 60 հազար չինացիներ: Շատերն սպասում են ԱՄՆ մեկնելուն»:

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Մժեղները միավորեցին արաբներին ու հրեաներին

ԹԵԼ-ԱՎԻՎ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մժեղների պարսերին հաջողվեց այն, ինչի մասին քաղաքագետները կարող էին միայն երազել: Հայֆայից մոտ 15 կմ հեռու գտնվող հրեական Օտնիել ավանի եւ արաբական Ռաբուդ գյուղի 100-ից ավելի բնակիչներ անցկացրին համատեղ ցույց: Նրանց միավորել էր բողոքն այն բանի դեմ, որ իշխանությունները ոչինչ չեն ձեռնարկում մժեղների հարցում, որոնք արաբների ու հրեաների միջեւ խտրություն չդնելով, թունավորում են ամենքի կյանքը: Ցույցի մասնակիցները պնդում էին, որ «արնախումների ինկուբատորը» կեղտաջրերն են: Իշխանություններն անմիջապես արձագանքեցին: Մի թեթեւ-ինքնաթիռ միջատասպան դեղեր շաղ տվեց «մժեղների արգելոցի» վրա: Տեղաբնակներն ըստ երեւույթին հիմա կարող են հանգիստ քնել: Հետաքրքիր է, «ընդհանուր թշնամու» վերացումից հետո կանհետանա՞ արդյոք տեղաբնակներին կարճ ժամանակով միավորած համերաշխության զգացումը:

Մյուս կողմից ներգաղթի շնորհիվ Իսրայելում վերջին 5 տարում բժիշկների թիվը կրկնապատկվել է, սակայն նրանցից միայն մեկ քառորդն է աշխատանքի տեղավորվել ըստ մասնագիտության: Այս տվյալները հրապարակեց Իսրայելի ներգաղթյալների տեղավորման նախարար Յաիր Ցաբանը: 1989 թվականից նախկին ԽՍՀՄ-ից Իսրայել մշտական բնակության է մեկնել 12 հազար բժիշկ, այսինքն այնքան, որքան մինչ այդ

կար ամբողջ Իսրայելում: Ներկայումս 3 հազար բժիշկներ աշխատանք են գտել: Այսպիսով, Իսրայելում գործող 5 բժշկից մեկը հայրենադարձ է ԱՊՀ-ից: Եւս 5 հազար բժիշկներ որակավորման քննություններ են հանձնել եւ աշխատանքի թույլտվություն ստացել, բայց չեն կարողացել տեղավորվել ըստ մասնագիտության: Նախարարը ոչնչով չկարողացավ մխիթարել հազարավոր գործազուրկ բժիշկներին:

ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

Եվրոպայի ընդլայնում. թեր եւ դեմ... Կմիանա՞ Ռուսաստանը Եվրամիությանը

ՏՈՒԼՈՒԶ (ՖՐԱՆՍԻԱ), 1 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Քանի դեռ Եվրամիության բոլոր անդամները հավասար պայմաններում չեն, Եվրոպան կշարժվի տարբեր արագություններով», հայտարարեց Ֆրանսիայի նախագահ Ֆրանսուա Միտերանն այստեղ ավարտված ֆրանս-գերմանական գագաթաժողովի արդյունքներին նվիրված մամլո ասուլիսում: Միտերանի կարծիքով, «պետք կլինի հասնել չափից ավելի ընդլայնված եւ անկառավարելի Եվրոպայի»:

Իր հերթին Ֆրանսիայի արտգործնախարար Ալեն Ժյուպեն, երկրի գործարար շրջանների ներկայացուցիչների առջեւ ելույթ ունենալով, ասաց, որ Եվրամիության հետագա ընդլայնումից հրաժարվելը լուրջ սխալ կլինի: Ըստ նրա պնդման, «Եվրոպայի շենքն այս հարցի առթիվ չի դիմանա Ֆրանսիայի ու Գերմանիայի տարաձայնություններին»: Եվրամիության ընդլայնումը համապատասխանում է ինչպես Փարիզի, այնպես էլ Բոննի շահերին, քանի որ անհնար է պատկերացնել Եվրոպայի միավորման շարունակումը «բարգավաճող Արեւմուտքի» եւ «տնտեսապես հետամնաց Արեւելքի» բաժանված աշխարհամասում, ասաց նախարարը: Ալեն Ժյուպեն ընդգծեց, որ ինքը Ռուսաստանը չի պատկերացնում որպես Եվրամիության մասնակից երկիր, բայց հարկավոր է նրա հետ ամեն կերպ ամրապնդել «անհրաժեշտ ու պարտադիր» գործակցության կապերը:

Մյուս կողմից, Ռուսաստանի արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւը Ռուսաստանի եւ Եվրամիության հետ երկկողմ համաձայնագրի ստորագրումը սահմանված ժամկետներում հնարավոր է համարում, հունիսի 1-ին հաղորդում է Սնարկ գործակալությունը: Այդ մասին Անդրեյ Կոզիրեւը հայտարարեց այցով Ռուսաստանում գտնվող Հունաստանի արտգործնախարար Կարոլոս Պապուլիասի հետ իր բանակցությունների ավարտից հետո:

Ներկայումս Հունաստանը Եվրամիությունում նախագահող երկիր է, եւ Ռուսաստանի ու Եվրամիության երկկողմ համաձայնագրի ստորագրումը նախատեսված է մոտավորապես հունիսի 24-ին, երբ Կորֆու կղզում տեղի է ունենալու Եվրամիության գագաթաժողով:

Երկու կողմերն արտահայտվել են սեւծովյան նեղուցներին վերաբերող Մոնտրեյի միջազգայնորեն նախատեսված ռեժիմի խստիվ պահպանման օգտին: Ի հայտ է եկել նաեւ Ռուսաստանի եւ Հունաստանի ընդհանուր մոտեցումը Կիպրոսի ու Բոսնիայի խնդիրների կարգավորման նկատմամբ:

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Հանձին Արմեն Կոստանի Զարյանի հայ մտավորականությունը ծանր կորուստ կրեց: Դա այն կորուստներից է, որին փոխարինող գտնելը «ֆանտազիա» է իր իսկ սիրած արտահայտությամբ: Նա յանհատականություն էր բառիս բուն իմաստով, «գաղտնիքներ» ամբարած, մեջը «գաղտնիքներ», կենդա-

խաղերը հետաքրքրությունը, որի գլխավոր արթնացնողներից մեկը հենց էր Արմեն Զարյանը:

Նույն կերպ նա գործել է նախ, որպես ուրականի ճարտարապետ, ապա, որպես ճարտարապետ-տեսաբան ու գաղափարախոս նախ Իտալիայում, այժմ, ապա և Հայաստանում (բավական է հիշել Երևանի

գտնել Լեոնարդո դա Վինչիի, ալբոմներում ու գծանկարներում հայկական թեմաների ու մոտիվների առկայության գաղտնիքը, ծանոթացնել անելով եվրոպական գիտնականների բոլոր կարծիքները, նույնիսկ բարգմանել իտալացի մեծանուն ավետարան Ջուլիո Արգանի գրվածքը հայ մեծ նկարիչ Արշիլ Գոր-

Արմեն Զարյան. Ճշմարիտ մտավորական

նի գործունեության «գաղտնիքներ», վերջապես «գաղտնիքներ» սկզբնական միստիկական առումով, որոնց հասու էր միայն ինքը:

Իսկ յուրօրինակ ճակատագրի բերումով «գիտական» և «գեղարվեստական» էմպիրիկ, փորձով հաստատված տվյալներով դասակարգված մեր միտքը մեծ դժվարությամբ էր հաշտվում նրա «ֆանտազիայի» հետ:

Նրա «ֆանտազիան» ոչ տնաբույս էր, ոչ էլ «դրսից բերված» գաղափարների ողջակի տրանսպլանտացիա հայրենի հողում: Դա մի տեսակ արգասավոր ֆանտազիա էր, որ իր դրսևորումն էր գտնում թե՛ հայրենիքում, թե՛ արտասահմանում, և իհարկե, հայանպաստ, հայրենանպաստ դրսևորումներ: Հարցն այն չէ, որ նա մեզ համար լիարժեք հայ արվեստագետ ու մտավորական էր, իսկ օտարների համար՝ մտավորական եվրոպական լավագույն իմաստով, որ միջազգային սիմպոզիումներում հանդես էր գալիս իտալերեն, ֆրանսերեն և գերմաներեն լեզուներով իր յուրօրինակ առոգանությամբ: Դա կարող է անել և անում է նաև մեկ ուրիշը, որ ադրեն է նման հանգամանքներում և հանգամանքների ու իր ընդունակությունների բերումով արժանացել է նման բախտի: Այստեղ խոսքը վերաբերում է այն հմայքին և մտքի այն բազմաբովանդակությանն ու ճառագայթող ուժին, որ ոչ միայն գաղափարների, այլև գործունեության դաշտ են ստեղծում. վկան հայ արվեստին նվիրված միջազգային լայնածավալ սիմպոզիումները Իտալիայում և Հայաստանում, Իտալիայում իր գործընկերների ներգրավումը հայ ճարտարապետության ուսումնասիրության գործում, որ արտահայտվեց հայ և իտալացի հեղինակների հայ ճարտարապետությանը նվիրված տասնյակ ռիսակներով, որոնցից մի քանիսի հեղինակն ինքն է, և այդ լրացուցիչ հիմնավոր ուսումնասիրություններով, վկան Եվրոպայում վերջին 20-25 տարում հայ արվեստի և ճարտարապետության նկատմամբ անհա-

Գլխավոր պողոտան): Նրա համար Հայաստանում թե՛ խաղախաչիկություն, թե՛ տաճարային ու խաչքարային ճինությունների ուսումնասիրությունը երկրաչափական, սիմվոլիկ

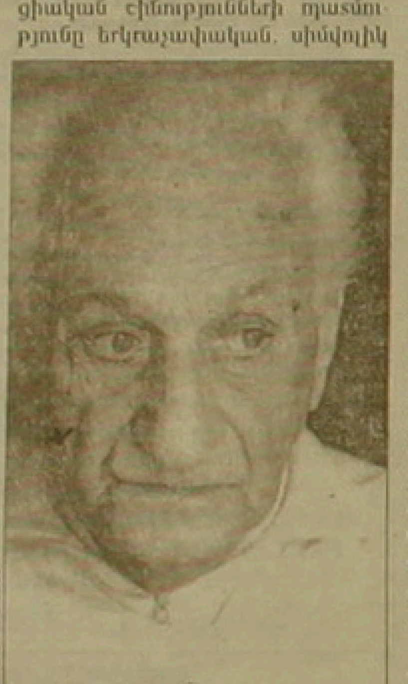

ու գեղարվեստական ձևերի ու գաղափարների ուսմունք էր սկսած խաչքարերի փորագրերով ցանցատախտից ու կենտրոնից, վերջացրած հատվող կամարներով լուծումներով: Ազատությամբ միջնադարյան և հնագույն վավերագրեր էր ուղում ու գտնում իր այդ գաղափարների հաստատման տիեզերական կառուցվածքի ու գործունեության և մարդու գեղարվեստական մտքի գործունեության անալոգիայի: Երբեմն ֆանտաստիկ է թվում նրա ոգևորությունն այդ բնագավառում և նրա կողմից յուրաքանչյուր հուշարձանի իմաստավորումը: Բայց նա ձգտում էր ավելին անել՝ հայերեն լեզվով արտահայտել ժամանակակից ճարտարապետական գաղափարների ուսմունքը Եվրոպայում և Իտալիայում, ծանոթացնել Կապադովկիայի և Եվրոպայի հին և միջնադարյան մշակույթում հայկական տարրի մասնակցությանը.

կու մասին:

Նա, ինչպես և հայրը Կոստան Զարյանը, հավատում էր, որ Հայոց երկրի հողը իր մեջ գաղտնիքներ է կրում, և հայ ժողովուրդը գաղտնիքների ժողովուրդ է, որի ներհին գործունեությունը անվերջ համամարդկային արժեքներ է ստեղծում: Նրա համար ֆանտազիա էր, երբ հնագետ Հակոբ Սիմոնյանը պատմում էր տայքի ձևով ուռուցիկ աշխարհագրական դիրքով փորված հնադարյան գերեզմանների մասին, որ հանգուցյալների հոգիները դեպի է տանեին «իդեալական քաղաք», երբ հայ երիտասարդ ճանդալագործները առաջին մրցանակներն են ստանում Ռավեննայում Դանտեին նվիրված հերթական «Բիեննալեում», երբ մի երիտասարդ փորձում է հայերեն դարձվածքները մեկնաբանել ժամանակակից «հերմենևտիկայի» մեթոդներով, երբ միջնադարյան տեքստերում լրիվ իմաստավորվում է միջնադարյան քաղաքային և երկրաչափական սիմվոլիկան:

Արմեն Զարյանի համար խորթ և անհասկանալի էին ամեն մի կուսակցական նեղմտություն, ամեն տեսակ ստերեոտիպային հայրենասիրություն, որ կարող էր կաշկանդել ազատ միտքն և հոգու աշխարհը: Բայց նա նրբանկատ էր ամեն մի գաղափարական, տեսական և նոր նյութերի հայտնագործություններից: Նրա աշխարհը ռացիոնալ երկրաչափության ու գաղափարների միջոցով ոչ ռացիոնալ «գաղտնիքի» պարզաբանումն էր «իդեալական քաղաքում», որի ճանապարհին ընկած էին Վանը, Արտաշատը, Տիգրանակերտը, Դվինը, Անին, Երևանը:

Ընդամենը մի տասն օր առաջ նա ապրում էր իր տիեզերական գեղագիտական «ֆանտազիաներով», դրանցով համակելով մեզ նաև: Հայկական և արտասահմանյան մամուլում գրված նրա հոդվածները Արմեն Զարյան ի հզոր «ֆանտազիայի» ցոլքերն են միայն: Իսկ ինքը ճանապարհ ընկավ դեպի իր փայփայած «իդեալական քաղաքը»:

[illegible] ՂԱԶԱՐՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ղարաբաղյան շարժման ալիքով

Ստեփանակերտի Սայաթ-Նովայի անվան երաժշտական ուսումնարանում կայացավ կոմպոզիտոր Էդուարդ Ղազարյանի հեղինակային երեկոն: Արվեստագետի ստեղծագործությունը քաջ հայտնի է ոչ միայն Ղարաբաղում, այլև նրա սահմաններից դուրս: Նա տարբեր ժանրի ստեղծագործություններ է գրել ղարաբաղյան շարժման տարիներին: Համերգի ընթացքում հնչեցին հատվածներ «Միացում» թիվ 3-րդ սիմֆոնիայից, Ղարաբաղի մարտիկներին նվիրված ռեքվիեմ, պոեմ Շուշիի մասին և այլ ստեղծագործություններ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հայնովկայի փառատոնին

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Արդեն մի քանի օր է, ինչ Լեհաստանի Հայնովկա քաղաքում սկսվել է հոգևոր երաժշտության ամենամյա փառատոնը: Հայ հոգևոր երաժշտությունը փառատոնում ներկայացնում է Հայաստանի երաժշտական ընկերության Արամ Տեր-Հովհաննիսյանի անվան երգչախումբը, որը Լեհաստան է մեկնել մայիսի 25-ին: Հատկանշական է, որ առաջին անգամ Հայաստանն այս փառատոնում ներկայացվել է 1979 թվին:

ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի նոր թերթը

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Այսօր «Մայրությունն ու մանկությունը հատուկ խնամքի և օգնության իրավունք ունեն» կարգախոսով լույս տեսավ ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի (ՅՈՒՆԻՍԵՖ) «Պլյուս տի» թերթի առաջին համարը: Նոր թերթը խորհրդարանային «Ռեսպուբլիկա Արմենիա» պաշտոնաթերթի հավելվածն է:

Համալրվում է թանգարանը

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Մարկոս և Մարինա Գրիգորյանների նվիրաբերած ազգագրական հավաքածուի հիման վրա ստեղծված մայրաքաղաքի Միջին-արևելքի թանգարանը ամենաերիտասարդ մշակութային օջախներից մեկն է այսօր, բայց արդեն հասցրել է արժանանալ ոչ միայն այցելուների ուշադրությանը, այլև պետական հովանավորության: Վերջերս թանգարանը համալրվեց ևս մեկ ցուցադրությամբ, որում ընդգրկված արժեքավոր իրերն այստեղ են տեղափոխվել ԱՄՆ-ից, Մարկոս Գրիգորյանի ջանքերով:

Սպասված հանդիպում

Երկարատև ընդմիջումից հետո Գորիսում հյուրընկալվեց Ստեփանակերտի Վահրամ Փափազյանի անվան դրամատիկ թատրոնը, որը սակայն տնտեսական դժվարությունների պատճառով հանդես եկավ փոքր խմբով և միայն մեկ՝ Տ. Վարդազարյանի «Ադելաիդան նորահարս» ներկայացմամբ: Տասնօրյա շրջագայության ընթացքում ստեփանակերտցիները ելույթներ կունենան նաև Սիսիանի շրջանում: Փոխադարձ այցով ԼՂՀ մեկնելու ծրագիր է նախատեսում Գորիսի պետական դրամատիկ թատրոնը:

ՄՈՍԿՎԱ

Գերմանիայի համառությունը մտահոգում է ռուսներին

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Երկրորդ աշխարհամարտում կորցրած իր մշակութային արժեքները վերադարձնելու Գերմանիայի համառ առաջարկությունները և այդ հարցում Ռուսաստանի մշակույթի նախարարության համակասար դիրքորոշումը լրջորեն մտահոգում է ռուս խորհրդարանականներին: «Արդեն իսկ վերջին 15-20 տարում ԽՍՀՄ-ը կամովին վերադարձրել է Դրեզդենի պատկերասրահի 763 նկար և այլ հավաքածուների 1610 նկար, անտիկ մշակույթի 18 հազար հուշարձան, հարյուր հազարից ավելի պատմական մետաղադրամ, փոխարենն ստանալով միայն մի քանի սրբապատկեր: Հարկավոր է մշակել վերադարձման հստակ իրավական հիմք, գաղտնազերծել փակ ֆոնդերը, կազմել տեղափոխված արժեքների լիակատար ցանկ և միայն դրանից հետո բանակցություններ վարել դրանց հնարավոր փոխադարձ վերադարձման շուրջը», հայտնում են նրանք:

Չեն կարող ստվեր գցել

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ: «Ռուսաստանի հասարակական-քաղաքական հիմնախնդիրները չեն կարող ստվեր նետել համաշխարհային երաժշտական կյանքի մի այնպիսի նշանակալի իրադարձության վրա, ինչպիսին Պյոտր Չայկովսկու անվան մրցույթն է», ասաց Մոսկվայի այս տարվա մրցույթի ժյուրիի անդամ, դաշնակահարուհի Միկենա Մոլովան: «Ինձ և ջութակահարուհի Վանի Միլանովային, որպես մրցանակներ մրցույթի հրավիրյալ, մեզ համար բուլղարական երաժշտական դպրոցի հեղինակության բարձր ճանաչում է, դրանց որ շատ բան է ստացել համաշխարհային հայտնի ռուսական երաժշտական մշակույթի հետ սերտորեն շփվելուց»: Նրա կարծիքով, Ռուսաստանի և Բուլղարիայի ներկայիս դժվարությունները բացասաբար չանդրադառնան երկու երկրների ներհին հոգևոր մերձության վրա:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Ուիլյամ Շեքսպիրը գրագո՞ղ

ԼՈՆԴՈՆ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Գերարդիական ինքնակատարելագործվող նեյրոնային համակարգիչը, որը կարողանում է ձեռագրի վերլուծության հիման վրա ճանաչել առանձին գրողների ստեղծագործական ոճի յուրահատկությունները, հանճարեղ Ուիլյամ Շեքսպիրին ներկայացրել է գրագողության մեղադրանք: Սկզբում ԷՀՄ-ին խնդիր առաջադրվեց պարզել, թե ով է մինչև օրս որևէ մեկին չվերագրվող Եղիսաբեթյան ժամանակների երկու պիեսների հեղինակը, որոնք հայտնի են «Պառակտում» և «Յորքի դուքս Ռիչարդի ճշմարտացի ողբերգությունը» անուններով: Մեքենայի պատասխանի համաձայն այդ երկու ստեղծագործությունները, անկասկած, գրել է անգլիացի պատերագիր Քրիստոֆեր Մարլոն՝ «Մեծ Թամերլան» և «Դոկտոր Ֆաուստի ողբերգական պատմությունը» ողբերգությունների հեղինակը, որոնք այժմ էլ մնում են բրիտանական առաջատար թատրոնների խաղացանկի մեջ:

Նույն ԷՀՄ-ի անցկացրած համեմատական վերլուծության շնորհիվ գիտնականները պարզեցին, որ այդ երկու պիեսները ընկել են Ուիլյամ Շեքսպիրի «Հենրի VI» պատմական քրոնիկի երկրորդ և երրորդ մասերի հիմքում, որը, ճիշտ է, դրանց ավելացրել է երկու երեք արյունալի դրվագ: «Արանում զարմանալի ոչինչ չկա: Շեքսպիրն իր գործունեությունն սկսել է որպես դերասան և ոչ թե դրամատուրգ», պնդում է անգլիացի գրականագետ Թոմաս Մերիանը: Ուստի սկզբնական շրջանում նա ակնհայտորեն եղել է առավել տաղանդավոր և անվանի Մարլոյի ստվերում»: 1593 թ. մայիսի 30-ին, ըստ պաշտոնական վարկածի, ամբողջ օր տևած խնջույքից հետո Քրիստոֆեր Մարլոյին սպանել է իր բաժակակիցներից մեկը: Վերջինս դանակով նրա աչքին է հարվածել Անգլիայի հարավում՝ Դեպտֆորդում, գտնվող մի պանդոկում: Դատարանը չեղյալ է հայտարարել մարդասպանին ներկայացված մեղադրանքները, որն Աստծուն վկայակոչելով երդվում էր, թե գործել է բացառապես ինքնապաշտպանության նպատակով:

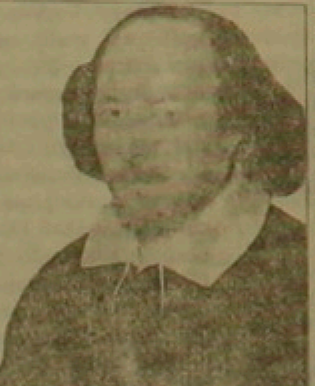

Սակայն գոյություն ունի նաև մեկ ուրիշ, ոչ պակաս հետաքրքրական վարկած: Այդ ողբերգական դեպքից առաջ Քրիստոֆեր Մարլոն, ժամանակակից լեզվով ասած, աշխատել էր [illegible], ավելի ճիշտ Անգլիայի գաղտնի խորհրդի ծառայությունում, որտեղ մտադրվել էին նրան մեղադրել լրտեսության մեջ: Քանի որ դատավարությունը չկայացավ, ներկայումս անհնար է վերականգնել մեղադրանքի մանրամասները: Մի շարք պատմաբանների, այդ թվում ամերիկացիների դրդման համաձայն, իրադարձություններն միանգամայն այլ ընթացք են ունեցել:

16-րդ դարի վերջերին Անգլիայի հատուկ ծառայությունների գործունեությունը ղեկավարում էր սըր Թոմաս Վոլսինգեմը, որի համար հավանաբար ինչ-ինչ պատճառներով ձեռնտու չէր, որ Քրիստոֆեր Մարլոն ներկայանա գաղտնի խորհուրդ: Այդ պատճառով ամենազոր ազնվականը եղիսաբեթյան թագուհու մերձավորներից մեկը, բոլոր առումներով տաղանդավոր իր ենթակայի սպանությունը կազմակերպեց նրան հնարավորություն տալով փախչել Իտալիա: Հենց այնտեղից Քրիստոֆեր Մարլոն սկսեց Ուիլյամ Շեքսպիր անունով դերասանին ուղարկել իր պիեսների, ողբերգությունների ու սոնետների ձեռագրերը:

ԵՐՔԱՂԽՈՐՀՐԴԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ ՀՐ. ՂԱՓԼԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԴՐԱՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

հունիս ամսի խաղացանկը

3-ին	Է. Իոնեսկո	«ԱՐՔԱՆ Է ՄԵՌՆՈՒՄ» (պիես 2 գործողությամբ)
4-ին	Ժ. Հարությունյան	«ՔՈ ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՆԳՐՎԱՆԸ» (դրամա 2 գործողությամբ)
5-ին	Պ. Զեյթունցյան	«ՄԵԾ ԼՌՈՒԹՅՈՒՆ» (դրամա 2 գործողությամբ)
10-ին	Գ. Գորին	«ՄՈՌԱՑԵՔ ՀԵՐՈՍՏՐԱՏԻՆ» (տրագիկոմեդիա 2 գործողությամբ)
11-ին	Ե. Օտյան	«ՍԵՐ ԵՎ ԾԻԾԱՂ» (կատակերգություն 2 գործողությամբ)
12-ին	Յ. Գ[illegible]	«ԲԵԱՏՐԻՉԵ» (տրագիկոմեդիա 1 գործողությամբ)

Ներկայացումների սկիզբը ժամը 15-ին

Թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար՝ ԱՐՄԵՆ ԽԱՆԴԻԿՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ մարզական

ՄՐՑՈՒՅԹ

Իսրայել Հակոբկոխյանը բոլոր ժամանակների ԽՍՀՄ լավագույն բռնցքամարտիկ

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ,
Մարզական մեկնաբան

Ռուսաստանի «Գոնգ» ամսագիրը իր 1993թ. 4-րդ համարում ուշագրավ հոդված է տպել, որտեղ հատուկ հաշվարկներով բռնցքամարտիկներին ռեյտինգներ են տվել և որոշել են 70 տարվա ընթացքում խորհրդային 100 լավագույն բռնցքամարտիկները: Հպարտությամբ պետք է նշել, որ կաշվե ձեռնոցի խորհրդային փայլուն վարպետների ցուցակը միավորների շոշափելի առավելությամբ գլխավորում է երևանցի Իսրայել Հակոբկոխյանը: Բռնցքամարտիկների գործակիցները որոշելու համար հաշվի են առնվել օլիմպիական խաղերը, աշխարհի, Եվրոպայի, ԽՍՀՄ առաջնությունները, աշխարհի և ԽՍՀՄ գավաթների խաղարկությունները, «Բարի կամքի» խաղերը, ԽՍՀՄ ժողովրդների սպարտակիադաները և «Բարեկամություն-84» մրցաշարը: Այդ ցուցակում ընդգրկված են հայ 10 բռնցքամարտիկներ:

Ահա ԽՍՀՄ բոլոր ժամանակների 10 լավագույն բռնցքամարտիկները և ցուցակում ընդգրկված հայ վարպետները.

1. Իսրայել Հակոբկոխյան (Երևան, 1960թ.) 390 միավոր
2. Ալեքսանդր Յագուբկին (Դոնեցկ, 1961) 296
3. Վիկտոր Ռիբակով (Մագադան, 1956) 291
4. Յուրի Ալեքսանդրով (Նեվիննոմիսկ, 1963) 274
5. Սերիկ Կոնակբայեվ (Ալմա Աթա, 1959) 273
6. Բորիս Լագուտին (Մոսկվա, 1938) 265
7. Օլեգ Գրիգորև (Մոսկվա, 1937) 236
8. Նշան Մունչյան (Երևան, 1963) 234
9. Վալերի Պոպենչենկո (Մոսկվա, 1937) 234
10. Վիկտոր Սավչենկո (Դնեպրոպետրովսկ, 1952) 231
19. Սամսոն Խաչատրյան (Վանաձոր, 1960) 206
23. Վլադիմիր Ենգիբարյան (Երևան, 1932) 197
34. Մեխակ Ղազարյան (Գյումրի, 1966) 174
38. Վալերի Աբաջյան (Վորոնեժ, 1958) 169
55. Արթուր Գրիգորյան (Տաշքենդ, 1967) 141
62. Դավիդ Թորոսյան (Երևան, 1953) 132
86. Լևոն Թեմուրյան (Բաքու, Մոսկվա, 1908) 102
96. Անդրո Նավասարդով (Թբիլիսի, 1915) 90

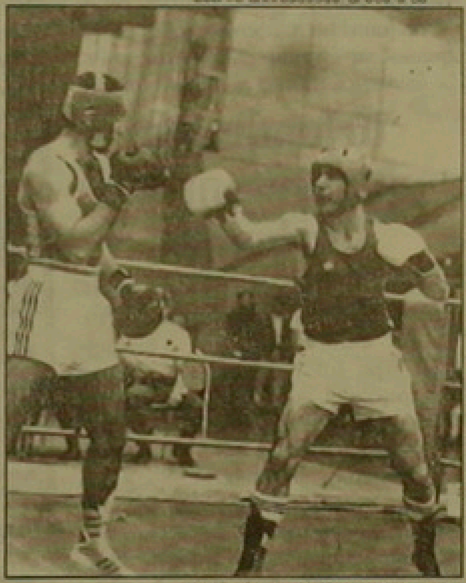

Աջից Իսրայել Հակոբկոխյանը

Երևի մարզասերները զարմանան, որ մեր միակ օլիմպիական չեմպիոնը, Եվրոպայի եռակի չեմպիոն, լեգենդար Վլադիմիր Ենգիբարյանը զբաղեցնում է ընդամենը 23-րդ տեղը: Բայց տարօրինակ ոչինչ չկա, քանի որ կաշվե ձեռնոցի անվանի վարպետը համեմատաբար քիչ մրցումների է մասնակցել: Հաշվարկները կատարվել են մինչև 1993 թ. արձանագրված արդյունքներով: Ինչպես հայտնի է Նշան Մունչյանն անցյալ տարի նվաճել է աշխարհի չեմպիոնի կոչումը և եթե ավելացվի նաև 1990թ. Սիեթլում տեղի ունեցած «Բարի կամքի» խաղերի բրոնզե մեդալը, ապա 291 միավորով նա դուրս կգա պատվավոր 3-րդ տեղ: Սիեթլում 3-րդ մրցանակակիր է դարձել նաև Մեխակ Ղազարյանը: Եթե դրա համար նրա ընդհանուր արդյունքին էլ ավելացվի հավելյալ 13 միավոր, ապա Մեխակը կտեղափոխվի 27-րդ տեղ: Ուշագրավ է, որ Իսրայել Հակոբկոխյանի առանց այն էլ ճնշող առավելությունն ավելի զգալի կլիներ, եթե սուբյեկտիվ պատճառներով նրան չզրկեին 1984 թվականի «Բարեկամություն» մրցաշարից և 1988թ. օլիմպիական խաղերից: 1984թ. Իսրայելին Կուբա մեկնող պատվիրակությունից հանեցին վերջին պահին, այն էլ ավտոբուսից, հավաքականի լրիվ համազգեստով: Պատվիրակության ղեկավարն էր Ղազախստանի սպորտկոմիտեի նախագահը: [illegible] և պատահական չէ, որ նրան փոխարինեց Սերիկ Կոնակբաևը:

Ահա թե ինչ է գրում «Գոնգ»-ը. «Օլիմպիական խաղերին և Եվրոպայի առաջնություններին ԽՍՀՄ բռնցքամարտիկների նորամուտից հետո արտասահմանյան շատ մասնագետներ և լրագրողներ նրանց բնութագրեցին որպես ուժային ոճի դավանողներ: Եվ ահա Մելբուռնում տեղի ունեցած Օլիմպիական խաղերում Վլադիմիր Ենգիբարյանը ցուցադրեց տեխնիկապես հասուն և արտահայտիչ այնպիսի մարտաոճ, որ միջազգային ամբողջ մամուլը միաձայն հայտարարեց. «Ամբողջ աշխարհն ուզում է այնպիսի բռնցքամարտ տեսնել, ինչպիսին ցուցադրում է հայաստանցի կիսամիջին քաշայինը»: Այդ բանը բոլորից հաջող կատարեց երևանցի Իսրայել Հակոբկոխյանը: Ներմիութենական 9-ը և Եվրոպայի առաջնությունների 3 ոսկե մեդալներին նա ավելացրեց «Բարի կամքի» խաղերի 2 ոսկե, աշխարհի առաջնությունների 1-ական ոսկե և արծաթե մեդալներ, դառնալով ԽՍՀՄ բռնցքամարտի ամբողջ պատմության ընթացքում ամենաճանաչված բռնցքամարտիկների առաջատարը»:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Լենինին տեսնելուց հետո Ստարոստինը դեռ ողջ է

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ,
Վալանս, Ֆրանսիա

Ծնված 1902 թ. Մոսկվայում, Նիկոլայ Ստարոստինը, որն անցել է քաղաքական տարբեր աշխարհներ, խորհրդանշում է ռուսական ֆուտբոլը: Նա ֆուտբոլ սկսել է խաղալ դեռևս 1912 թ. երբ Ռուսաստանում իշխում էր ցարը և ֆուտբոլը նոր էր տարածվում այդ երկրում: Ռուսաստանում խորհրդային կարգեր հաստատվելուց հետո, 1922 թ., Ստարոստինն արդեն «Սոկոլ» թիմում կիսապրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստ էր: 1927-1935 թթ. Նիկոլայ Ստարոստինը Խորհրդային Միության հավաքականի ավագն էր: «Լենինն ինձ շնորհավորեց իմ խաղի և գնդակ խփելու համար, բայց Ստալինը ֆուտբոլ երբեք չէր սիրում», հայտնում է Ստարոստինը (Ստալինը միայն ֆուտբոլը չէ, որ չէր սիրում):

1936 թ. Ստարոստինը թողնում է [illegible] ֆուտբոլը և հիմնադրում Մոսկվայի «Սպարտակը»: Բայց նա իր վրա է բևեռում Բերիայի նախանձը: «Բերիան, որ ֆուտբոլասեր էր, իրեն հռչակել էր Մոսկվայի «Դինամոյի» նախագահ և լավ աչքով չէր նայում ինձ», ասում է Ստարոստինը: 1942 թ.-ի օրերից մի օր ոստիկանությունը ձերբակալեց «Սպարտակի» նախագահ Նիկոլայ Ստարոստինին: Ըստ վերջինիս, Բերիան նրան համարում էր «կապիտալիստ և հակասովետական», մի մեղադրանք, որին զոհ գնացին միլիոնավոր անմեղ անձինք: 1954 թ., երբ ԿԳԲ-ի ղեկավարին գնդակահարեցին, Ստարոստինին ազատեցին: Նա հետ եկավ գրավելու «Սպարտակի» նախագահությունը: Ժամանակները փոխվել էին և քաղաքական մթնոլորտը մի քիչ մեղմացել էր: Այսօր 92 տարեկան Ստարոստինը Ռուսաստանի կրկնակի չեմպիոն Մոսկվայի «Սպարտակի» պետն է: Նա հիշում է, որ Խրուշչովը և Բրեժնևը «Սպարտակի» ամենամեծ երկրպագուներն էին:

Ցարական բռնակալությունով անցած, կոմունիստական ռեժիմը վերապրած Նիկոլայ Ստարոստինն այսօր ապրում է մի ուրիշ աշխարհում, ուր ազատություն է եկել:

ԽԾԱՆԿԱՐ

Ջենտլմենը

Լոնդոնի մի ռեստորանում բռնցքամարտի աշխարհի չեմպիոն անգլիացի Լենոքս Լյուիսը մասնակցում էր բռնցքամարտի լրագրողների կազմակերպած ժողով-ճաշկերույթին: Օգտվելով այս ձեռնարկից ռեստորանի աշխատողներից մեկը Լենոքսից խնդրեց իր նկարը չեմպիոնի ստորագրությամբ: Բայց Լենոքսն իր մոտ նկար չուներ: Նա արագորեն հեռացավ ռեստորանից և մի ավտո վարձելով գնաց իր հյուրանոցը, որտեղից վերադարձավ իր նկարով: Ստորագրելով այն Լենոքսը նկարը նվիրեց ռեստորանի աշխատողին: Այս ժեստը բարձր գնահատվեց և նրան հիմա Անգլիայում կոչում են ջենտլմեն:

Ջեյն Ֆոնդան նեղված էր

Հանրածանոթ դերասանուհի Ջեյն Ֆոնդան Ատլանտա քաղաքում դիտում էր բասկետբոլային հանդիպում: Ընդմիջման ժամանակ խաղի կազմակերպիչները մարզադահլիճի լայնածավալ կինոհեռուստաէկրանային պաստառի վրա ցուցադրեցին դերասանուհու մի [illegible]հանում, ուր Ջեյն Ֆոնդան [illegible]ում էր այրոբիկայով: Այդ տեսագ[illegible]նը մեծ հաջողություն ուներ և ԱՄՆ [illegible]վել էր միլիոնավոր օրինակ[illegible]: Բայց Ջեյն Ֆոնդան դժգոհ [illegible] կազմակերպիչների նման անս[illegible] արարքից: Նա իր միլիարդա[illegible] Տեդ Տըրների հետ դուր[illegible] [illegible] ...

ԱՄՆ_94

Հոլանդացիները լավ մարզավիճակու՞մ

WorldCup USA94

Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությանը նախապատրաստվող հավաքականները վերջին ստուգողական հանդիպումներն են անցկացնում: Իր երկրպագուներին հաճելի անակնկալ մատուցեց աշխարհի կրկնակի փոխչեմպիոն, Եվրոպայի նախկին չեմպիոն Հոլանդիայի հավաքականը, որը գերազանց ոճով 7-1 հաշվով ջախջախիչ պարտության մատնեց Հունգարիայի հավաքականին: Դա ավելի քան անսպասելի էր, քանի որ «թռչող հոլանդացիների» խաղացողներից Վան Բաստենը վնասվածքի պատճառով չի կարող մասնակցել աշխարհի առաջնությանը, իսկ Ռուուդ Գուլիտը առանց պատճառներ նշելու հրաժարվել է հանդես գալ հավաքականում, ավելի ճիշտ հայտարարել է, թե միայն աշխարհի առաջնությունից հետո կհայտնի իր անսպասելի որոշման դրդապատճառների մասին:

Շարունակում է զարմացնել նաև Նորվեգիայի հավաքականը, որն ինչպես հայտնի է, ընդգրկված լինելով եվրոպական ամենաուժեղ խմբում, փայլուն հանդես եկավ ընտրական փուլում և պատճառ դարձավ, որ Անգլիայի հավաքականը զրկվի աշխարհի առաջնությունից: Նորվեգիայի հավաքականը հերթական ստուգողական խաղում սեփական հարկի տակ 2-0 հաշվով հաղթել է Եվրոպայի չեմպիոն Դանիայի հավաքականին:

Ռումինացի ֆուտբոլիստները հյուրընկալվել էին Սլովենիայի թիմին: Այստեղ արձանագրվեց ոչ-ոքի 0-0:

Նույն արդյունքը գրանցվեց նաև Կանադա-Մարոկկո հանդիպման ժամանակ

ՀՀ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հաղթական եզրափակիչից հետո դժվարին հաղթանակ

Հայաստանի առաջնության հերթական տուրում առաջատարների մասնակցությամբ հանդիպումներում գրանցվեցին ֆուտբոլային նորմալ հաշիվներ: Միայն «Բանանցը» 5-0 խոշոր հաշվով առավելության հասավ «Երազանքի» նկատմամբ: Հանրապետության ուժեղագույն մյուս երեք թիմերը մեծ դժվարությամբ հաղթեցին մրցակիցներին: ՀՄԸՄ-ն, որը ՀՄՄ-ՖԻՄԱ-ի հետ խաղում ուներ զգալի առավելություն, մինչև եզրափակիչ 10 րոպեն ոչ մի կերպ չէր կարողանում արդյունքի հասնել: Երբ մրցավար Սլավա Ղազարյանը նշանակեց 11-մետրանոց հարված, Արմեն Սանամյանն առաջ մղեց իր թիմին: Հետո հաջողեց սլացիկ կոմբինացիա, և այս անգամ աչքի ընկավ Աբրահամ Խաչատրյանը, որը գլխի գեղեցիկ հարվածով հաշիվը կրկնապատկեց: ՀՄՄ-ՖԻՄԱ-ի ֆուտբոլիստները, որոնք մինչ այդ կաշկանդված էին գործում, անցան վճռական հակագրոհների և անմիջապես կրճատեցին հաշվի տարբերությունը: Բայց, ավելին անել չկարողացան: ՀՄԸՄ-ն 2-1 հաշվով կարևոր հաղթանակ տոնեց: Հեշտ չէր նաև հանրապետության չեմպիոն և գավաթակիր Երևանի «Արարատի» գործը: Չնայած հեղինակավոր թիմը մրցում էր աղյուսակի հետնապահ «Կանազ» թիմի հետ, սակայն մեծ դժվարությամբ կարողացավ հաղթել 2-1 հաշվով: Նվազագույն արդյունք գրանցվեց նաև Գյումրիում տեղի ունեցած «Շիրակ»-«Նաիրիս» հանդիպման ժամանակ: 1-0 հաշվով հաղթեցին դաշտի տերերը: Ինչ էլ որ լինի, Հայաստանի չորս ուժեղագույն թիմերը հերթական հաղթանակները տարան և շարունակում են մրցավազքը չեմպիոնի կոչման համար: Այդ առումով հաջորդ տուրը շատ կարևոր է, քանի որ միմյանց հետ մրցելու են ՀՄԸՄ-ն ու «Արարատը», «Շիրակն» ու «Բանանցը»:

Գրոհում է Արմեն Շահգելդյանը («Արարատ»)

Առաջնությունում անդրանիկ հաղթանակը տարավ բարձրագույն խմբի նորեկը՝ Գորիսի «Զանգեզուրը», որը սեփական հարկի տակ 1-0 հաշվով առավելության հասավ Երևանի «Վանի» նկատմամբ: Շատ լարված էր հանդիպումը նաև Արարատում, որտեղ մրցում էին ընթացիկ առաջնությունում հաջող հանդես եկող տեղի «Ցեմենտ»-ն ու Աբովյանի «Կոտայքը»: 2-1 հաշվով հաջողությունն ուղեկցեց «Ցեմենտի» ֆուտբոլիստներին:

Միջազգային կրթական ծրագրերի շրջանակում ամռան ընթացքում ընտրության սկզբունքով կազմվում են 13-17 տարեկան երեխաների խմբեր՝ անգլերենի արագացված ուսումնառության համար հենց Անգլիայում: Ամռանը մեկ ամիս Լոնդոնի կենտրոնի լավագույն դպրոցներից մեկում, ուր ստեղծված են լեզվի արդյունավետ յուրացման և ակտիվ հանգստի հրաշալի պայմաններ, հայ երեխաները կապրեն իրենց մանկության աստղային ժամանակը:

Սիրելի բարեկամներ, Սերտիֆիկատ ծրագրերի և անկախ կրթության միավորումը (Մոսկվա) և «Դավիթ Անհաղթ» գիտահումանիտար կենտրոնը (Երևան) առաջարկում են ձեզ իրենց ծառայությունները Անգլիա մեկնելու, ուսումնառությունը կազմակերպելու գործում: Մի կորցրեք ձեզ տրված հնարավորությունը, ձեզ սպասում է հրաշալի ճամփորդություն, ձեր երեխաները [illegible] կվերադառնան ոչ միայն կազդուրված ու բարձրացած, այլև [illegible] [illegible]ով:

ՎԵՐԱԴԱՐՁԻՐ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻՆ, ԻՐԵՆՑ [illegible]
ԵՐԿԻՐԸ ԱՅՍ ԾԱՆՐԱԳՈՒՅՆ ԺԱՄԱՆԱԿ[illegible]
[illegible]

Մեր հասցեն՝ Երևան, [illegible] փ. 17, 1-ին [illegible] հեռ. 521-48: [illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանը 53-րդ տեղում է

ԺՆԵՎ, 2 ՅՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի Դաշնությունը զարգացման մակարդակով 34-րդ տեղն է գրավում աշխարհում, զիջելով ոչ միայն արեւմտյան երկրների մեծամասնությանը, այլեւ Իսրայելին, Բարբադոսին, Կիպրոսին, Կորեայի Հանրապետությանը եւ Ուրուգվային: Այդ է վկայում ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի ամենամյա զեկուցագիրը, որը հրապարակվել է Ժնեւում: Որպես հաշվումների հիմք ընդունելով մի այնպիսի ցուցանիշ, ինչպիսին «մարդկային զարգացման ինդեքսն» է, որով հաշվի է առնվում եկամուտը բնակչության մեկ շնչի հաշվով, կրթության մակարդակը եւ կյանքի տեւողությունը (1992 թ. տվյալներով), մասնագետները 173 պետությունների թվում առաջին տեղը դրել են Կանադան: Այնուհետեւ հաջորդում են Շվեյցարիան, Ճապոնիան Շվեդիան եւ Նորվեգիան: ԱՄՆ զբաղեցնում է 8-րդ տեղը: Առաջ են անցել նաեւ Չեխոսլովակիան (27-րդ տեղ) եւ Հունգարիան (31-րդ տեղ): «Մարդկային զարգացման ինդեքսը» բարձր է նաեւ բալթյան երկրներում. Լիտվան, Էստոնիան եւ Լատվիան համապատասխանաբար գտնվում են 28-րդ, 29-րդ եւ 30-րդ տեղերում: Ռուսաստանից անմիջապես հետո գալիս է Տրինիդադ եւ Տոբագո պետությունը: Բելառուսը զբաղեցնում է 40-րդ հորիզոնականը, Ուկրաինան՝ 45-րդ, Հայաստանը՝ 53-րդ, Ղազախստանը՝ 61-րդ: Ցուցակը եզրափակում են Աֆղանստանը, Բուրկինա Ֆասոն եւ Գվինեան: Հիշեցնենք, որ անցյալ դասակարգմամբ Հայաստանը զբաղեցնում էր 47-րդ տեղը:

ԲԱՔՈՒ

Հ. Ալիեւ. «Երբ խոսում ենք ԱՊՀ ուժերի մասին, պարզվում է, որ դրանք ռուսական զորքեր են»

ԲԱՔՈՒ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ԹՈՒՐԱՆ-ՄՆԱՐՔ: Հունիսի 1-ին նախագահ Հեյդար Ալիեւն ընդունեց ԱՊՀ գործադիր քարտուղար Իվան Կորոչենյային: Վերջինս հայտնեց, որ իր այցի նպատակը ԱՊՀ պետությունների ղեկավարների խորհրդի նախագահ, Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի հանձնարարության կատարումն է: Ելցինը ԱՊՀ պետությունների ղեկավարներին էր դիմել վրաց-աբխազական հակամարտության շրջան ԱՊՀ խաղաղարար ուժեր մտցնելուն մասնակցելու խնդրանքով:

Ալիեւի հետ հանդիպման ժամանակ Կորոչենյան հայտնեց, որ ինքն արդեն եղել է ԱՊՀ միջինասիական պետություններում, Վրաստանում: Վրաստանն ու Աբխազիան համաձայնել են ԱՊՀ խաղաղարար ուժեր ընդունել վրաց-աբխազական հակամարտության գոտում: Կորոչենյան հայտնեց, որ ԱՊՀ ուժերը բաղկացած կլինեն հիմնականում ռուսական զորքերից:

ԱՊՀ գործադիր քարտուղարը հայտնեց, որ թեեւ ԱՊՀ խաղաղարար ուժերին մասնակցելու հարցում միջինասիական պետությունների վերաբերմունքն սկզբունքորեն դրական է, նրանք արտահայտել են հասուկ կարծիք: Ինքը պետք է այցելի նաեւ Հայաստան եւ այդ խնդիրը քննարկի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ:

Հունիսի 3-ին ԱՊՀ գործադիր քարտուղարն իր շրջագայության արդյունքների մասին կհայտնի Բորիս Ելցինին: Այդ հանդիպման արդյունքների հիման վրա Ելցինը որոշում կընդունի Վրաստան ԱՊՀ ուժեր մտցնելու մասին:

Հեյդար Ալիեւն ընդգծեց, որ ԱՊՀ խաղաղարար ուժերի հետ կապված հարցերում կա մի բարդություն. «Մենք խոսում ենք ԱՊՀ ուժերի մասին, բայց պարզվում է, որ դրանք փաստորեն ռուսական զորքեր են: Դա ինձ ստիպում է խոսել: ԱՊՀ-ն պետք է լինի ԱՊՀ: Իմ կարծիքով, նման իրավիճակից տուժում է ԱՊՀ-ի որպես իրավահավասար անդամների համագործակցության միջազգային վարկը», ընդգծեց Ադրբեջանի նախագահը:

«Ադրբեջանն ի հայտ բերեց այդ ուժերին մասնակցելու անհրաժեշտության ըմբռնում: Բացառված չէ, որ նա մեկ գումարտակ տրամադրի ԱՊՀ ուժերին», նշեց Կորոչենյան բանակցությունների ավարտից հետո: Նա ասաց, որ Ալիեւի հետ զրույցի ընթացքում ԱՊՀ ուժեր հայ-ադրբեջանական հակամարտության գոտի մտցնելու հարցը չի քննարկվել:

ՔԻՇՆԵՎ

Գագաուզները կամուրջ Թուրքիայի եւ Մոլդովայի միջեւ

ՔԻՇՆԵՎ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ելույթ ունենալով Մոլդովայի խորհրդարանում, Թուրքիայի նախագահ Ս. Դեմիրելը նշեց, որ Թուրքիայի գործարար շրջանները պատրաստ են երկարատեւ կապիտալ ներդրումներ կատարել Մոլդովայի տնտեսության մեջ: Նրա ասելով, դա կապված է նաեւ այն բանի հետ, որ Մոլդովայի հարավում ապրում են գագաուզներ, որոնք թյուրքալեզու ժողովուրդներից մեկն են: Նա արտահայտվեց ի պաշտպանություն գագաուզյան հիմնախնդրի այնպիսի կարգավորման, որի դեպքում առանձնահատուկ իրավական կարգավիճակ տրամադրվի գագաուզների համախումբ բնակության վայրերին: «Գագաուզների նկատմամբ Թուրքիայի համակրությունը պետք է մեկնաբանվի որպես մեծ կարեւորության արտահայտություն, որ մենք տալիս ենք Մոլդովայի տարածքային ամբողջականությանը, ներքին խաղաղությանը, տնտեսական ու սոցիալական զարգացմանը, ասաց Թուրքիայի նախագահը: Գագաուզյան ժողովուրդը պետք է բարեկամության կամուրջ դառնա մեր երկրների միջեւ»:

Երկու երկրների պատվիրակությունների հանդիպման ընթացքում Ս. Դեմիրելն ասաց, որ Թուրքիան պատրաստ է Մոլդովային օգնել նրա արտադրանքն իրացնելու միջազգային շուկայում:

Եւս մեկ սպանություն Դուշանբեում: Չորեքշաբթի երեկոյան, մոտավորապես ժամը 21-ին այստեղ սպանվել է Տաջիկստանի պաշտպանության նախարարության զորքերի ծառայության պետի տեղակալ, 47-ամյա փոխգնդապետ Յուրի Շկիպկինը: Տեղաբնակները նրան գտել են տնից ոչ հեռու: Սպանության պատճառները առայժմ անհայտ են: Դա այս շաբաթ սպաների արդեն երկրորդ սպանությունն է: Մայիսի 31-ին Դուշանբեում գլխից մահացու վիրավորվել եւ տեղում մահացել էր Տաջիկստանում ռուսական սահմանապահ զորքերի 37-ամյա փոխգնդապետ Վլադիմիր Բորիսենկոն:

Եղանակը Հայաստանում

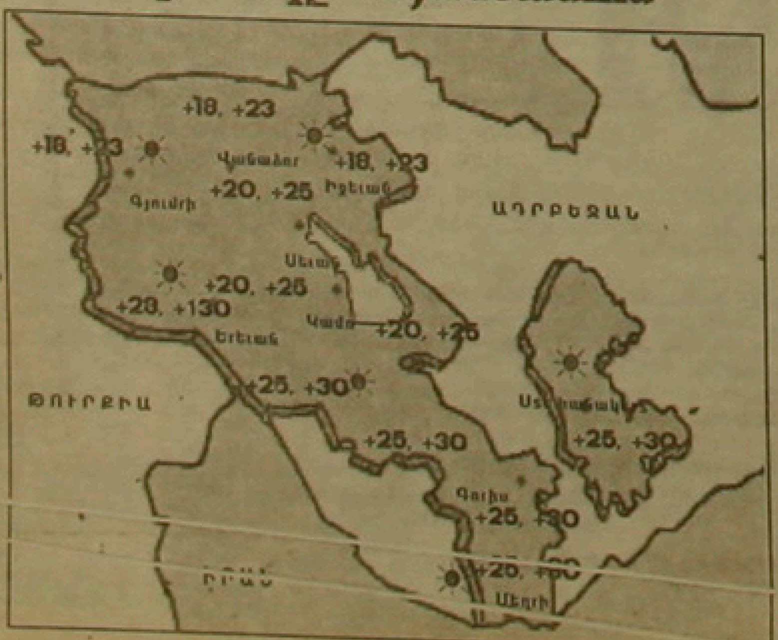

ՏԱՍՏԱՈՍ

Հրադադարի կոչ եմենցիներին

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, WSJ, BBC: ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը երեկ հրադադարի եւ բանակցության կոչ հղեց հարավային եւ հյուսիսային եմենցիներին, որոնց միջեւ շուրջ մեկ ամիս է արդեն արյունալի բախումներ են տեղի ունենում: Կոչը գոհունակությամբ ընդունվեց հարավցիների կողմից, մինչ հյուսիսեմենցիները դրա մեջ տեսնում են չորս տարի առաջ վերամիավորված երկու եմենների միջեւ սահմանների վերականգնման փորձ: Սանայի ուժերը այսօր առավոտյան հրթիռակոծեցին Ադենի օդանավակայանը, յուրօրինակ պատասխան տալով ՄԱԿ-ի կոչին:

Կորեական միջուկայինը պատրաստվում է

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 2 ՅՈՒՆԻՍ, WSJ: Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների կառավարությունը հոռետես է հյուսիսկորեական միջուկային կարողությունները ստուգելու գործում: Պենտագոնի տեղեկությունների համաձայն, Փհենյանը շարունակում է արագորեն միջուկային վառելիք կորզել իր Յոնգբիոնում գտնվող ռեակտորից: Ու մինչ Վաշինգտոնը պատրաստվում է Հյուսիսային Կորեայի դեմ միջուկային պատժամիջոցներ պահանջել, Հարավային Կորեայի նախագահը երեկ ժամանեց Մոսկվա, նույն նպատակով Ռուսաստանի աջակցությունը խնդրելու:

Մոսկվան չի պատրաստվում միջուկային պայթյունի

ՄՈՍԿՎԱ, 2 ՅՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Ռուսաստանի հետախուզական ծառայությունները կտրականապես հերքել են Ջոհար Դուդաեւի այն ենթադրությունները, թե իբր Ռուսաստանի հատուկ ծառայություններն մտադրություն ունեն տեղային միջուկային պայթյուն իրականացնել Չեչնիայում: Արտաքին հետախուզության ծառայության մամլո քարտուղար Տատյանա Սամոլիսը ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցի հետ զրույցում նման վարկածներն անհեթեթ համարեց:

ԱՇԽԱՐՀ

Իտալիան նշում է իր ազգային տոնը

ՀՌՈՄ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր Իտալիան նշում է ազգային տոնը՝ Հանրապետության օրը: 48 տարի առաջ, 1946 թվականի հունիսի 2-ին կայացած ընդհանուր, հանրաքվեի մասնակիցների մոտ 55 տոկոսն արտահայտվել էր միապետության վերացման օգտին: Ներկայիս պայմաններում Հանրապետության օրը առանձնակի քաղաքական հնչեղություն է ձեռք բերում: Հանրապետական սահմանադրության հիմքում դրված հակաֆաշիստական արժեքները, բերեւս ավելի քան երբեւէ, հատատման կարիք ունեն: Կառավարության ղեկավար Սիլվիո Բեռլուսկոնին հարկադրված էր աշխարհին հավաստիացնել, որ իր կառավարությունը ցենտրիստական է, եւ նախարարներից ոչ մեկը հանդես չի գալիս հակաժողովրդավարական դիրքերից: Այդ առնչությամբ անում է հանրապետության նախագահի դերը, որպես ժողովրդավարական ավանդույթների երաշխավորի: Օսկար Լուիջի Սկալֆարոն Հանրապետության օրվա նախօրեին ունեցած հրապարակային ելույթներից մեկում նշեց երկրի հավատարմությունը 1946 թվականի հունիսին կատարված ընտրությանը, ընդգծեց իտալական պետության միասնությունն ու անբաժանելիությունը: Այսօրվա տոնին առանձնակի փայլ է հաղորդում ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնի ներկայությունը Հռոմում, որն այստեղից է սկսում Հին աշխարհամասում դաշնակիցների ափ դուրս գալու 50-ամյակին նվիրված իր եվրոպական շրջագայությունը:

Արխիվային փաստաթղթեր Կորեային

ՄՈՍԿՎԱ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բորիս Ելցինը եւ Կորեայի Հանրապետության նախագահ Կիմ Են Սամը այստեղ այսօր ստորագրեցին համատեղ ռուս-կորեական հայտարարություն: Փաստաթուղթն արտացոլում է երկու կողմերի մոտեցումները ինչպես համաշխարհային քաղաքականության հիմնահարցերի, այդ թվում Կորեական թերակղզու միջուկային խնդրի, այնպես էլ Մոսկվայի եւ Սեուլի տնտեսական, քաղաքական եւ այլ բնագավառների համագործակցության նկատմամբ:

Հարավկորեական կողմին հանձնվեցին 1950-1953 թթ. Կորեական պատերազմին վերաբերող 200-ից ավելի արխիվային փաստաթղթեր: Դրանք պարունակում են ԽՍՀՄ-ի, ԿԺԴՀ-ի եւ ՉԺՀ-ի այն ժամանակվա ղեկավարների գրությունները, այդ թվում Իոսիֆ Ստալինի եւ Մաո Ցզեդունի հեռագրերը, բացահայտում Կորեական պատերազմին նախկին Խորհրդային Միության մասնակցության աստիճանը:

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ
ԳԻՆԴ
տեղեկություններ
ձեռնարկությունների
մասին
հեռախոսներ
58 91 67, 56 59 75
Երեւան,
Վաղարշապատի, Արշակունյաց 2/8

NAAVI
AIRCORPORATION
ԵՐԵՎԱՆ-ԲՈՒԽԱՐԵՍՏ-ԵՐԵՎԱՆ
Ուղիղ ավիաչվերթ (առանց ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ վայրէջքի)
✔ Շահավետ տուրիստական ուղեւորություն
✔ Անհրաժեշտ փաստաթղթերի արագ ձեւակերպում
✔ Անհամեմատ ցածր գներ
✔ Ուղեւորությունը՝ հունիսի 19-ից 23-ը Բուխարեստում, ինքնաթիռի կանգառով
«Սեւան» հյուրանոց, 119,120 սենյակ:
Հեռ. 56.49.78. 58.26.53, 58.13.84
A STYLE

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹԵՔԵՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ
Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը եւ «Արշակաւան» ստուդիան հրավիրում են մասնակցելու Հովհ. Թումանյանի ծննդյան 125-ամյակին նվիրված համերգին, որը տեղի կունենա հունիսի 3-ին, ժամը 16:00-ին «Մոսկվա» կ/թ ամառային հրապարակում:
Ելույթ կունենան
Հայաստանի ժողգործիքների պետական նվագախումբը
(գեղ. ղեկ. Գ. Մանգասարյան),
Թաթուլ Ալթունյանի անվան «Երգի-պարի» համույթը
(գեղ. ղեկ. Մ. Մալխասյան) եւ
«Արծագանք» ստուդիայի արտիստները
(գեղ. ղեկ. Եղիշե Պետրոսյան):
Սիրելի երեւանցիներ, հրավիրում ենք բոլորին: Հայցում ենք ձեր ներկայությունը եւ նյութական ներդրումը Թումանյան փողոցի բարեկարգման համար:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23 Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 60149. Տպաքանակ 15 000. Պատվեր 1771. Ստորագրված է տպագրության 2. 06. 1994. Գինը՝ 5 դրամ

digitised by A.R.A.R.@